№ 50 (2801) ■ Субота, 16 березня 2002 року ■ Ціна договірна

Голос України

Газета Верховної Ради України

У столичному ВАТ «Завод «Ленінська кузня» урочисто спустили на воду малий протичовновий корабель «Тернопіль». **На фото Сергія КОВАЛЬЧУКА:** зварювальник Олексій Ковровський також будував корвет.

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1882 р. У Харкові народилася Христя Алчевська, поетеса і педагог. ■ 1917 р. У Києві засновано «Український військовий клуб імені гетьмана Павла Полуботка». ■ 1921 р. У Радянській державі прийнято рішення про перехід до нової економічної політики (непу). ■ 1930 р. Розпочався судовий процес над членами вигаданої Спілки визволення України. ■ 1939 р. Окупація Закарпатської України угорськими військами (внаслідок Мюнхенської змови про долю Чехословаччини).

Спиратися на власний потенціал

Понад дві години тривала зустріч Президента України Леоніда Кучми з регіональною пресою.

Зокрема, Президент України повідомив, що має намір виступити з посланням до нового складу Верховної Ради ще до формування її керівних органів. Його послання матиме назву «Концептуальні засади стратегії соціально-економічного розвитку України на 2002—2011 роки: європейський вибір». У цьому документі міститься заклик до формування дієздатної та стабільної парламентської більшості, яка разом із Кабінетом Міністрів та Президентом має взяти на себе відповідальність за те, що відбувається в країні. Л. Кучма висловив упевненість, що стабільну дієздатну більшість у парламенті буде сформовано.

(Закінчення на 2-й стор.).

Проблеми нових ринків збуту

Завтра відбудеться зустріч президентів України, Росії та Молдови в Одесі. Головна тема тристоронніх переговорів — урегулювання придністровського конфлікту. Про це заявив глава української держави на зустрічі з представниками регіональних ЗМІ. Від двосторонньої зустрічі з Володимиром Путіним Президент України чекає зрушень у розв'язанні проблеми нових ринків збуту української продукції. При цьому глава держави зазначив, що США та ЄС «опустили завісу» для просування українських товарів на їхні ринки. «В Європі кажуть: робіть ринкові реформи, а ринки свої закрили», — підкреслив Л. Кучма.

Стосовно зустрічі українського та російського президентів багато хто з офіційних осіб уже поспішив повідомити, що візит Путіна не пов'язаний з виборами до ВР. Так, Прем'єр-міністр України Анатолій Кінах заявив, що візит Путіна «не має прямого відношення» до майбутніх парламентських виборів.

КУДИ ТЕЧУТЬ МОЛОЧНІ РІКИ?

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

А в нікуди, бо молоко знову стало нічого не варте — дорожче коштує літр мінералки. І ще донедавна обнадійлива прикмета сучасного села, коли його вулицями з ранку до вечора курсували (й досі по інерції роз'їжджають) молоковози — збирачі продукції, втрачає всяку перспективу, адже вітчизняний молочний ринок переповнений.

(Закінчення на 12-й стор.).

Світ про Україну

Час переглянути обмеження

Київ останніми днями за кількістю високопоставлених дипломатів і міжнародних чиновників, які перебувають у місті, нагадує Женеву — штаб-квартиру багатьох міжнародних організацій. Але якщо у швейцарському місті розв'язують і обговорюють різні світові проблеми, то в українській столиці лише одну: парламентські вибори, **пише «Российская газета».** Прикметно, що незадовго до появи в Києві представників «інспекторської» делегації з Вашингтона сенат США ухвалив резолюцію № 205, присвячену українським парламентським виборам. У ній вказано, що Україна зможе стати повноцінним партнером західних інститутів тільки після повного прийняття демократичних засад (в інтерпретації Білого дому).

(Закінчення на 6-й стор.).

Вітчизняне ноу-хау

Чекаємо польоту нового супутника

Сорок літ тому — 16 березня 1962 року — на навколоземну орбіту було запущено перший супутник дніпропетровського виробництва. Саме цей апарат започаткував знамениту потім серію дослідницьких радянських супутників «Космос».

(Закінчення на 3-й стор.).

Вибори-2002

Щоб не було «мертвих душ»

На зустрічі з регіональною пресою голова Центрвиборчкому Михайло Рябець уперше оприлюднив кількість виборців, які мають право голосу на виборах-2002. За попередніми даними, які надійшли до ЦВК з окружних виборчих комісій, до списків включено 36 мільйонів 802 тисячі 376 виборців. Щоправда, ці цифри розходяться з даними Держкомстату, отриманими після всеукраїнського перепису, які свідчать, що в Україні мешкає понад 38 мільйонів виборців.

(Закінчення на 2-й стор.).

P. S. Шість українських моряків блоковані в Атлантичному океані поблизу берегів Мексики

Спиратися на власний потенціал

(Початок на 1-й стор.).

Президент України назвав «цілковитим абсурдом» обвинувачення нашої країни в незаконній торгівлі зброєю. «У світі такий контроль за озброєннями, що заяви декотрих політиків щодо торгівлі Україною зброєю здаються сумнівними», — заявив він. Зокрема, Л. Кучма спростував повідомлення про незаконні поставки Українською озброєння до Іраку.

Глава держави виступив проти застосування «подвійних стандартів» до України, котра має намір інтегруватися в Європейський союз, з боку самого ЄС. На його думку, «стан економіки кандидатів в ЄС не був і не є відмінним від тих процесів, які відбуваються в Україні». Він наголосив, що, заявляючи про курс на євроінтеграцію, Україна «ні в кого нічого не просить» і мусить спиратися на власні сили, інтелектуальний та технічний потенціал.

Леонід Кучма сказав, що вживатиме «щонайжорсткіших заходів» у разі появи адміністративних порушень під час виборів до парламенту країни. «Я за чесні, відкриті, прозорі вибори», — наголосив він. Щодо використання адмінресурсу, Президент зазначив: «Помилявся б, коли б сказав, що його немає. Проте в Європі теж є адміністративний ресурс, однак називається він інакше».

«Політичними спекуляціями» вважає Президент України припущення про спроби перевороту в країні з боку В. Ющенка та його прибічників.

Л. Кучма назвав також «цілковитою дурницею» домисли про те, що він має намір балотуватися на пост глави держави втретє і що пропрезидентські сили робитимуть спроби, створивши в майбутньому парламенті більшість, внести відповідні зміни до Конституції.

Завершуючи зустріч, Президент звернувся до регіональних журналістів із закликом об'єктивно висвітлювати перебіг виборів в Україні, оприлюднювати факти будь-яких адміністративних втручань у хід виборів, прізвища порушників і пообіцяв зустрічатися з журналістами частіше.

За матеріалами інформагентств.
Фото Валерія СОЛОВЙОВА.

У комітетах ВР

З турботою про земляків за кордоном

У Комітеті Верховної Ради з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин відбулася зустріч з головою Спілки українців Придністров'я Володимиром Боднарем та депутатом парламенту Придністров'я Євгеном Шевчуком.

Як повідомляє інформуправління ВР, під час зустрічі голова Спілки українців Придністров'я поінформував членів парламентського комітету про роботу української громади, наголосивши на необхідності поглиблення контактів між Придністров'ям та Україною в галузі економіки, науки, культури та освіти.

В. Боднар, зокрема, зазначив, що в Придністров'ї діє державна програма вивчення української мови в навчальних закладах.

В. Боднар також порушив питання про збільшення Міністерством освіти та науки України квоти для молоді Придністров'я, яка має бажання навчатися у вищих навчальних закладах України. Наявна квота у 75 місць, за його словами, недостатня.

Голова парламентського комітету Геннадій Удовенко наголосив, що турбота про українців, які мешкають за кордоном, має стати предметом уваги всіх гілок влади. Він повідомив, що у Верховній Раді опрацьовується законопроект про правовий статус українців, які проживають за кордоном. Депутати сподіваються, що його буде прийнято парламентом наступного скликання.

Документ чи фальшивка?

Учора голова тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України, народний депутат Олександр Єльяшкевич на прес-конференції повідомив, що йому передали матеріали, які можуть суттєво вплинути на результати виборів 31 березня. Народний обранець заявив, що ці документи йому передав працівник адміністрації Президента України, попросивши не називати його прізвища.

Щоправда, Олександр Єльяшкевич зазначив: він не переконаний, що ці матеріали правдиві. Однак його непокоять деякі збіги у виборчому процесі. Зокрема, у заходах, доданих до записки, рекомендується за підсумками перевірки декларацій кандидатів у народні депутати зняти з виборчого процесу найбільш одіозних кандидатів. Для того, щоб зберегти рівновагу, рекомендується також зняти частину претендентів з дружніх владі партій.

Оскільки довести правдивість документів до дня голосування не вистачає часу, голова тимчасової слідчої комісії Верховної Ради вирішив їх оприлюднити. Він вважає, що коли події розвиватимуться за написаним сценарієм, то документи відповідають дійсності, коли ж ні... — то фальшиві.

Володимир КОРОЛЮК.

Коса — справжня

Лідер однойменного виборчого блоку Юлія Тимошенко позавчора на прес-конференції розплела косу перед журналістами, щоб продемонструвати, що вона справжня. Так лідер блоку БЮТ відповіла на численні обвинувачення в тому, що вона «носить фальшиву косу».

Крім того, вона заявила, що 150 тисяч осіб від БЮТ братимуть участь у паралельному підрахунку голосів на парламентських виборах, **повідомляє «Інтерфакс-Україна».**

Замах

Учора було вчинено замах на кандидата в народні депутати за виборчим округом № 98 (Переяслав-Хмельницький) Миколу Гладкого.

О 6-й годині ранку, коли він разом з охоронцем виходив з подвір'я власного будинку, пролунав вибух. За попередніми оцінками експертів, вибухову речовину, яка була під хвірткою, приведено в дію за допомогою дистанційного керування.

Нині кандидат у народні депутати (з діагнозом струс мозку і контузія) та його охоронець перебувають у лікарні.

Знову побили кандидата

У Чернівцях двоє невідомих побили кандидата в народні депутати України Анатолія Козлова. А після цього заходилися трощити стенди з передвиборчими агітаційними матеріалами.

За цим фактом порушено кримінальну справу. Пошук політичних хуліганів поки що не увінчався успіхом.

Василь БАБУХ.

Колектив управління діловодства Головного управління документального забезпечення апарату Верховної Ради України висловлює глибоке співчуття заступнику завідувача протокольного відділу Паламарчук Лідії Григорівні з приводу тяжкої втрати — смерті її матері **Антоніни Іванівни.**

Щоб не було «мертвих душ»

 Вибори-2002

(Початок на 1-й стор.).

М. Рябець запевнив, що ЦВК робить все для того, щоб «мінімізувати» можливість фальсифікації списків виборців. 14 березня керівникам усіх окружкомів направлено листа з вимогою «взяти під особливий контроль» виконання вимог закону щодо уточнення списків виборців. Водночас він закликав і представників партій і блоків, кандидатів і самих виборців проконтролювати правильність списків, зокрема, щоб до них не було внесено «мертвих душ». Адже за законом будь-який громадянин України має право ознайомитися зі списками виборців, а якщо виявить у них неточності — звернутися з заявою до дільничної виборчої комісії для їх виправлення.

Коментуючи участь іноземних спостерігачів на цьогорічних виборах, Михайло Рябець запропонував прийняти на рівні ПАРЄ чи ПА ОБСЄ єдиний міжнародний документ, який встановлював би однакові виборчі стандарти для всіх європейських країн, — Конвенцію про міжнародні виборчі стандарти.

Відповідаючи на запитання про фінансування місцевих виборів, голова ЦВК повідомив, що ЦВК звернулася до бюджетного комітету ВР та уряду з проханням спрямувати 15,6 млн. грн., які було передбачено бюджетом на проведення парламентських вборів, фінансування місцевих виборів. За його словами, парламентський комітет підтримав цю пропозицію, тепер рішення за Мінфіном. У ситуації з кримськими виборами М. Рябець не бачить кризи, він закликав «не заполітизовувати ті питання, які треба розглядати лише у правовій площині».

Загальна передвиборча картина в Україні, за словами М. Рябця, нині така: на парламентських виборах балотуються 7343 кандидати в народні депутати, 3969 — за партсписками, 3374 — в округах. Із них 80,7% чоловіків, 19,2% жінок (це на 10% більше, ніж на минулих виборах). У середньому на один депутатський мандат претендують 16 кандидатів. Серед кандидатів у народні депутати, зокрема, 468 керівників органів місцевої влади та самоврядування, 404 нинішні народні депутати, 260 їхніх помічників-консультантів, 171 працівник ЗМІ, 130 співробітників правоохоронних органів, 115 керівників міністерств і відомств, 80 студентів і аспірантів, 14 служителів культу. 85,7% кандидатів мають вищу освіту. Кандидатський корпус структурується: 75,6% кандидатів належать до політичних партій. У 46-ти одномандатних округах балотуються 119 так званих «двійників» — люди з однаковими прізвищами чи навіть ініціалами.

Юліана ШЕВЧУК.

 У Центрвиборчкомі

У списках не значаться

ЦВК і далі розглядає дані Державної податкової адміністрації стосовно декларацій кандидатів у народні депутати України. Зокрема, податківці виявили «незначні» порушення, коли деякі кандидати «не знали» або «забували» задекларувати свої квартири, дачі, земельні ділянки, власні авто або тисячні доходи. Так, ДПА надала інформацію про розбіжності в задекларованих і реальних доходах 38 кандидатів, що зареєстровані за списком блоку «Наша Україна». Щодо 12 кандидатів податкова адміністрація спростувала раніше надані нею відомості, 8 кандидатів подали належні документи, які підтверджують відсутність у них права власності на майно, котре, за даними ДПА, не зазначене в декларації. Ще 15 кандидатів пояснили розбіжності в деклараціях тим, що користувалися різними методичними вказівками. Отже, за списком «Нашої України» знято з реєстрації лише трьох кандидатів.

На репліку із залу про те, що, враховуючи такий значний відсоток помилок ДПА, можна не брати до уваги відомості податківців, голова ЦВК Михайло Рябець зіронізував: «На те й щука, щоб карась не дрімав». І далі оперував цифрами. Із 647 декларацій кандидатів у народні депутати (представників від 32 партій), до яких Державна податкова адміністрація надіслала зауваження, на сьогодні зі списків вилучено 61 кандидата. Щоправда, поки що розглянуто документи 142 кандидатів від 8 партій.

Зокрема, із 15 «проблемних» кандидатів у народні депутати від Селянської партії 9 комісія зняла з виборів. Від Української Національної Асамблеї із 8 осіб знято 7, за списками партій «Нова генерація» із 5 — 2, «Нова сила»: із 34 — 15, від СДПУ(о) із 32 —10.

Проте Михайло Михайлович заспокоїв присутніх представників від партій, що «буде благородним», а член ЦВК Микола Дем'яненко додав: якщо з'явиться документи, які спростують свідчення ДПА, то комісія повернеться до «деклараційних» питань.

Центрвиборчком задовольнив заяву партії «Яблуко» і зняв з реєстрації двох кандидатів, включених до списків цієї партії, а також затвердив заяву кандидата у народні депутати від блоку «За єдину Україну!» Василя Берташа про відмову балотуватися у парламент.

Присутній на засіданні представник від Соціалістичної партії Йосип Вінський звернувся до членів ЦВК з проханням найближчим часом розглянути питання про кількість виборців. Оскільки після перепису населення вже простежується тенденція штучного збільшення електорату, що може призвести до «зловживань і фальсифікації результатів виборів».

Наталя ЯРЕМЕНКО.

 Історія вчить нащадків

Завтра відзначатимуть 85-ту річницю проголошення Української Центральної Ради.

На знімку: *прапор УЦР.*

Фото з архіву Укрінформу.

Фотофакт

У День захисту прав споживачів у приміщенні Київського планетарію відкрито виставку недоброякісних та фальсифікованих товарів, вилучених на споживчому ринку міста, та виставку якісних товарів столичних виробників.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Відкривають нові родовища газу

Перспектива

Після довгих років простою введено в експлуатацію Огульцовське газоконденсатне родовище, робота якого надасть можливість поліпшити газопостачання районів Харківської області.

Незважаючи на те, що цей регіон по праву вважають газовим центром України (щороку тут видобувають 40 відсотків від загальної кількості природного палива країни), рівень його газифікації поки що не перевищує 57 відсотків.

Освоєння Огульцовського родовища розпочалося ще у 80-ті роки. Однак через брак коштів роботи було припинено. Справа зрушила з мертвої точки тільки після того, як розробкою зацікавилася компанія «Інвестор Нафтогаз». Віднині тут за рік зможуть видобувати більш як 20 мільйонів кубометрів блакитного палива та 2 тонни конденсату.

Микола КОСИЙ.

Харків.

ДАІ

У тісноті і... в біді

В автомобілі «Опель-Омега», затриманому працівниками ДАІ в селі Кочергів на Житомирщині, виявилося... 13 (!) осіб. Громадяни з Пакистану та Індії намагалися нелегально дістатися населеного пункту Нижні Ворота на Закарпатті.

Перевізників видали «колеги», які прямували попереду. У затриманому через перевищення швидкості «Ауді» увагу правоохоронців привернули дві радіостанції та мобільні телефони. Як з'ясувалося згодом, ця техніка призначалася для попередження «експедиторів» про наявність на трасі постів та нарядів ДАІ.

Не допомогли ні техніка, ні обережність.

Володимир ЕННАНОВ.

Труба з хвостом

Шукачі правди схожі на саперів: наближення до істини вибухонебезпечне. Оскільки той, хто ображає, майже ніколи не визнає себе таким. Та якщо не воювати, то навряд чи варто жити. Бо інакше навіщо жити взагалі? Микола Гоголь колись написав: «Нас покликано в світ на битву, а не на свято: перемогу ми святкуватимемо на тому світі». Правдоборство у нас у крові. Воно проявляється як у питаннях великої політики, так і в життєвій системі координат звичайної людини.

Час гримас

Дякуємо читачам, що не залишили нашу рубрику поза увагою. «Час гримас» і надалі розповідатиме вам про перекоси, про несправедливості нашої доби. Кожна публікація, хочеться вірити нам, журналістам, змінюватиме перекривлену гримасу суспільства на нормальне обличчя.

У Любашівці Одеської області мешкає подружжя Юрченків. У Миколи перша група інвалідності з дитинства, у Валентини — друга. Він отримує 79 гривень пенсії, вона — 58 грн. 11 коп. «Хіба можливо на такі гроші прожити місяць? — куди лише не зверталися Юрченки з цим запитанням, у тому числі — в листі до Президента України. — Ми змушені платити 100-відсоткову вартість за електроенергію, за газ (45 гривень балон), телефон. Газифікувати будинок не маємо можливості. Ліки в аптеці купуємо за повну ціну. Влаштуватися на роботу не можемо, скрізь від нас відмахуються, як від надокучливих мух. За законом моя дружина торік мала отримати автомобіль «Таврія», та ми, звичайно, не можемо сплатити 30 відсотків вартості автомашини... Закон «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам» набрав чинності з 1 січня 2001 року, а ми досі не отримали жодної копійки. Невже ми приречені на голодну смерть?..»

(Закінчення на 10-й стор.).

Вітчизняне ноу-хау

Чекаємо польоту нового супутника

(Початок на 1-й стор.).

Щойно генеральний конструктор КБ «Південне» Станіслав Конюхов повідомив, що колектив бюро завершив проектування першого національного супутника зв'язку під назвою «Либідь». І «Південмаш» готовий розпочати його виготовлення.

З одного боку, в цьому немає нічого дивного. Довкіл Землі нині зараз обертається кілька супутників зв'язку, створених дніпропетровцями на замовлення інших держав. Та, з другого боку, мати власний український супутник зв'язку з тими параметрами і можливостями, які запропонувало КБ «Південне» — це означає вивести Україну на найвищу сучасну орбіту високих інформаційно-комунікаційних космічних технологій. Досі для забезпечення супутникового зв'язку наша країна користується іноземними космічними апаратами і витрачає на це щонайменше 17 мільйонів доларів на рік.

Щоб запустити власний супутник зв'язку, потрібно 80 мільйонів доларів. Для виведення супутника «Либідь» на геостаціонарну орбіту буде використано власний ракетоносій «Зеніт-2 М», якому немає рівних у світі. Як відомо, саме українські «Зеніти» працюють нині на реалізацію двох наймасштабніших програм початку третього тисячоліття — «Морський старт» та «Глобал стар».

Нещодавно КБ «Південне» і «Південмаш» пережили дуже важкі часи. Здавалося, їх потенціал виявиться незатребуваним і навіть знищеним. Ми писали тим, що знаменитий космічний велетень освоїв випуск спочатку вітчизняних тролейбусів, а потім спільно з чехами — і трамваїв. Раділи, коли з'явилися зразки сучасних колісних тракторів...

Усе це добре і не зайве. Та все-таки ракети й космічні апарати, які на рівних конкурують зі світовими аналогами, — важливіше. Це вже сьогодні робить нашу Україну однією з найпотужніших космічних держав, яка дістала змогу визначати технологічне майбутнє всієї планети.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Тенденції

Безробіттю — зась!

Мерія Іллічівська затвердила проекти десяти нових виробництв, які протягом року буде введено в дію. Це дасть можливість створити 1200 нових робочих місць. Такі виробництва із залученням вітчизняних та зарубіжних інвестицій інтенсивно створювалися тут і торік. Так, ринок вже успішно завойовує продукція заводу крабових паличок, фабрики кормів для домашніх тварин та виробництва взуття. Курс на створення в Іллічівську порівняно малих підприємств цілком себе виправдав — за останні вісім років тут у десять разів наростили обсяги виробництва і практично позбулися безробіття: в міському центрі працевлаштування на обліку сьогодні перебуває близько чотирьох десятків чоловік. Щомісячна зарплата працюючих сягнула, в середньому, 715 гривень.

Георгій ВОРОТНЮК.

Іллічівськ
Одеської області.

Ширше коло, книголюби!

На порозі — весела пора весняних шкільних канікул. Учні з нетерпінням чекають на них, дорослі —готуються.

Однією із значних акцій стане Всеукраїнський тиждень дитячої книги. Свято друкованого слова, його творців і юних читачів — традиційне, воно бере витоки з далекого 1944-го, а в незалежній Україні — з 1993 року.

Щоразу відкриття тижня відбувається в різних регіонах країни. Нинішній візьме початок у Вінниці 20 березня, в обласній бібліотеці для дітей імені Івана Франка, у 58-му річницю визволення міста від фашистських загарбників. Наступного дня торжества переміститься до Гайсинської районної дитячої бібліотеки.

У програмі Всеукраїнського тижня дитячої книги — зустрічі школярів з письменниками, видавцями, майстрами мистецтв, знатними краянами, літературно-музичні ранки, книжкові бали, вікторини, конкурси дитячого малюнка.

Георгій МІРОШНИК.

У номер

■ Луганськ

Дружно пішли та повернулися

На шахті «Комсомольська» холдингової компанії «Антрацит» на свої робочі місця повернулася бригада гірників. Свого часу ці люди дружно пішли з підприємства на більш високі заробітки. Шахта тоді була у кризовому стані: вуглевидобуток упав, зарплату не платили. Наприкінці минулого року на «Комсомольській» стала до ладу нова лава, і підприємство відчуло потребу в додатковій робочій силі, досвідчених фахівцях. Нині тут видобувають щодоби від 600 до 800 тонн вугілля, *повідомляє наш власний кореспондент Алла АНТИПОВА.*

■ Харків

Дітлахи неохоче розстаються з вольницею

Щоб відвернути зростання кількості безпритульних дітей у Харкові, розроблено програми, які передбачають створення консультативних центрів для дітей та батьків, комплекс запобіжних заходів проти зростання наркоманії, токсикоманії й алкоголізму серед малолітніх, а також програму надання соціального захисту і допомоги дітям Харкова на 2002—2003 роки.

Офіційна цифра безпритульних дітей у місті коливається на півтисячній позначці. Однак те, що ці дані не відповідають дійсності і занижені, щонайменше, у декілька разів, зрозуміло й необізнаному. Намагаючися порахувати безпритульних, міська влада проводить регулярні рейди по вокзалах, ринках, підвалах, теплотрасах. Тих, кого спіймали, відправляють до притулків. Дітлахи неохоче розстаються з вольницею, з безладним життям і за першої нагоди знову тікають на вулицю, *повідомляє наш власний кореспондент Микола КОСИЙ.*

■ Житомир

Згадали про торф

Після трирічного простою кількасот тонн палива видав Озерянський торфобрикетний завод об'єднання «Житомирторф». До осені має включитися в роботу і друга черга. Після завершення реконструкції собівартість брикетів буде значно меншою, ніж раніше. З'явилися й нові робочі місця.

— За енергетичною віддачею торфобрикети не поступаються буровугільним, а коштуватимуть значно дешевше, враховуючи ще й менші витрати на доставку. Відновлення роботи підприємства дасть змогу забезпечити паливом пільгові категорії населення, — зазначив перший заступник голови облдержадміністрації Олексій Кучмар. — Максимальне використання власних енергоресурсів передбачено програмою енергозбереження на період до 2010 року. Важливо, що вперше гроші на розвиток видобутку торфу передбачено окремим рядком у Державному бюджеті, *повідомляє наш власний кореспондент Олексій КАВУН.*

■ Черкаси

Німці набирали, британці скорочують

Новий власник Черкаської тютюнової фабрики — британська компанія «Ліггет-Дукат Україна», яка придбала підприємство в німецької фірми «Реємстма», оголосила про масове звільнення робітників.

Причина непопулярного рішення — запровадження нової техніки, яка потребує меншої кількості працюючих, а також скорочення випуску продукції.

Працівники фабрики, списки котрих подано до центру зайнятості, провели мітинг, на якому висунули вимоги до адміністрації компанії. Зокрема, йдеться про захист робітників-інвалідів та матерів, що виховують дітей самотужки, *повідомляє наш власний кореспондент Лідія ТИТАРЕНКО.*

■ Фотофакт

Завтра — День працівників житлово-комунального господарства і побутового обслуговування населення.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення»

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести до Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 27, ст. 218; 1997 р., № 6, ст. 49; 1999 р., № 34, ст. 274; 2001 р., № 9, ст. 38) такі зміни:

1. Статті 1, 2, 30, 31, 32, 35 і 44 викласти в такій редакції:

«Стаття 1. Визначення основних термінів і понять

У цьому Законі терміни і поняття вживаються у такому значенні:

санітарне та епідемічне благополуччя населення — це стан здоров'я населення та середовища життєдіяльності людини, при якому показники захворюваності перебувають на усталеному рівні для даної території, умови проживання сприятливі для населення, а параметри факторів середовища життєдіяльності знаходяться в межах, визначених санітарними нормами;

середовище життєдіяльності людини (далі — середовище життєдіяльності) — сукупність об'єктів, явищ і факторів навколишнього середовища (природного і штучно створеного), що безпосередньо оточують людину і визначають умови її проживання, харчування, праці, відпочинку, навчання, виховання тощо;

фактори середовища життєдіяльності — будь-які біологічні (вірусні, пріонні, бактеріальні, паразитарні, генетично модифіковані організми, продукти біотехнології тощо), хімічні (органічні і неорганічні, природні та синтетичні), фізичні (шум, вібрація, ультразвук, інфразвук, теплове, іонізуюче, неіонізуюче та інші види випромінювання), соціальні (харчування, водопостачання, умови побуту, праці, відпочинку, навчання, виховання тощо) та інші фактори, що впливають або можуть впливати на здоров'я людини чи на здоров'я майбутніх поколінь;

шкідливий вплив на здоров'я людини — вплив факторів середовища життєдіяльності, що створює загрозу здоров'ю, життю або працездатності людини чи здоров'ю майбутніх поколінь;

безпечні умови для людини — стан середовища життєдіяльності, при якому відсутня небезпека шкідливого впливу його факторів на людину;

сприятливі умови життєдіяльності людини — стан середовища життєдіяльності, при якому відсутній будь-який шкідливий вплив його факторів на здоров'я людини і є можливості для забезпечення нормальних і відновлення порушених функцій організму;

санітарно-епідемічна ситуація — стан середовища життєдіяльності та обумовлений ним стан здоров'я населення на певній території в конкретно визначений час;

санітарно-епідеміологічний норматив (гігієнічний норматив, епідеміологічний показник, протиепідемічний норматив) — встановлене дослідженнями припустиме максимальне або мінімальне кількісне та (або) якісне значення показника, що характеризує фактор середовища життєдіяльності за медичними критеріями (параметрами) його безпечності для здоров'я людини та здоров'я майбутніх поколінь, а також стан здоров'я населення за критеріями захворюваності, розповсюдженості хвороб, фізичного розвитку, імунітету тощо;

державні санітарні норми та правила, санітарно-гігієнічні та санітарно-протиепідемічні правила і норми, санітарно-епідеміологічні правила і норми, протиепідемічні правила і норми, гігієнічні та протиепідемічні правила і норми, державні санітарно-епідеміологічні нормативи, санітарні регламенти (далі — санітарні норми) — обов'язкові для виконання нормативно-правові акти центрального органу виконавчої влади в галузі охорони здоров'я, що встановлюють медичні вимоги безпеки щодо середовища життєдіяльності та окремих його факторів, недотримання яких створює загрозу здоров'ю і життю людини та майбутніх поколінь, а також загрозу виникнення і розповсюдження інфекційних хвороб та масових неінфекційних захворювань (отруєнь) серед населення;

вимоги безпеки для здоров'я і життя людини — розроблені на основі медичної науки критерії, показники, гранично допустимі межі, санітарно-епідеміологічні нормативи, правила, норми, регламенти тощо (медичні вимоги щодо безпеки для здоров'я і життя людини), розроблення, обгрунтування, контроль і нагляд за якими віднесені виключно до медичної професійної компетенції;

небезпечний фактор — будь-який хімічний, фізичний, біологічний чинник, речовина, матеріал або продукт, що впливає або за певних умов може негативно впливати на здоров'я людини;

санітарні та протиепідемічні (профілактичні) заходи (далі — санітарні заходи) — комплекс організаційних, адміністративних, інженерно-технічних, медичних, нормативних, екологічних, ветеринарних та інших заходів, спрямованих на усунення або зменшення шкідливого впливу на людину факторів середовища життєдіяльності, запобігання виникненню і поширенню інфекційних хвороб і масових неінфекційних захворювань (отруєнь) та їх ліквідацію;

державна санітарно-епідеміологічна експертиза — це вид професійної діяльності органів, установ і закладів державної санітарно-епідеміологічної служби, що полягає у комплексному вивченні об'єктів експертизи з метою виявлення можливих небезпечних факторів у цих об'єктах, встановленні відповідності об'єктів експертизи вимогам санітарного законодавства, а у разі відсутності відповідних санітарних норм — в обгрунтуванні медичних вимог щодо безпеки об'єкта для здоров'я та життя людини;

висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи — документ установленої форми, що засвідчує відповідність (невідповідність) об'єкта державної санітарно-епідеміологічної експертизи медичним вимогам безпеки для здоров'я і життя людини, затверджується відповідним головним державним санітарним лікарем і є обов'язковим для виконання власником об'єкта експертизи;

об'єкт державної санітарно-епідеміологічної експертизи — будь-яка діяльність, технологія, продукція та сировина, проекти будівництва, проекти нормативних документів, реалізація (функціонування, використання) яких може шкідливо вплинути на здоров'я людини, а також діючі об'єкти та чинні нормативні документи у випадках, коли їх шкідливий вплив встановлено в процесі функціонування (використання), а також у разі закінчення встановленого терміну дії висновку державної санітарно-епідеміологічної експертизи;

санітарно-епідеміологічний сертифікат (далі — гігієнічний сертифікат) — разовий документ суворої звітності, виданий органами, установами та закладами державної санітарно-епідеміологічної служби, що підтверджує безпеку для здоров'я та життя людини окремих видів товарів широкого вжитку (харчових продуктів і напоїв, парфумерно-косметичних виробів, товарів дитячого асортименту, виробів побутового призначення тощо) на підставі результатів проведених санітарно-хімічних, токсикологічних, фізико-хімічних, радіологічних, мікробіологічних та інших досліджень;

масові неінфекційні захворювання (отруєння) — масові захворювання, виникнення яких зумовлено впливом біологічних, фізичних, хімічних чи соціальних факторів середовища життєдіяльності, у тому числі об'єктів господарської та інших видів діяльності, продукції, робіт, послуг.

Стаття 2. Законодавство України про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення

Законодавство України про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення (санітарне законодавство) базується на Конституції України і складається з Основ законодавства України про охорону здоров'я, цього Закону, законів України «Про захист населення від інфекційних хвороб», «Про боротьбу із захворюванням на туберкульоз», «Про запобігання захворюванню на синдром набутого імунодефіциту (СНІД) та соціальний захист населення», інших нормативно-правових актів та санітарних норм»;

«Стаття 30. Запобігання особливо небезпечним, небезпечним інфекційним хворобам, масовим неінфекційним захворюванням (отруєнням) та радіаційним ураженням

Для оперативного контролю і координації діяльності органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій і громадян щодо запобігання і ліквідації особливо небезпечних, небезпечних інфекційних хвороб, масових неінфекційних захворювань (отруєнь) та радіаційних уражень людей при Кабінеті Міністрів України може утворюватися Державна надзвичайна протиепідемічна комісія.

Державну надзвичайну протиепідемічну комісію при Кабінеті Міністрів України очолює віце-прем'єр-міністр України відповідно до повноважень.

Склад Державної надзвичайної протиепідемічної комісії при Кабінеті Міністрів України затверджується у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Головний державний санітарний лікар України та його заступники входять до складу Державної надзвичайної протиепідемічної комісії при Кабінеті Міністрів України за посадою відповідно як заступник голови та члени комісії.

Державні надзвичайні протиепідемічні комісії можуть утворюватися також в Автономній Республіці Крим, областях, містах і районах.

Положення про Державну надзвичайну протиепідемічну комісію при Кабінеті Міністрів України та типові положення про державні надзвичайні протиепідемічні комісії при Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київській та Севастопольській міських, районних адміністраціях затверджуються Кабінетом Міністрів України.

У разі виникнення чи загрози виникнення або поширення особливо небезпечних і небезпечних інфекційних хвороб, масових неінфекційних захворювань (отруєнь), радіаційних уражень населення органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування за поданням відповідних головних державних санітарних лікарів у межах своїх повноважень можуть запроваджувати у встановленому законом порядку на відповідних територіях чи об'єктах особливі умови та режими праці, навчання, пересування і перевезення, спрямовані на запобігання та ліквідацію цих захворювань та уражень.

Органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації зобов'язані забезпечувати своєчасне проведення масових профілактичних щеплень, дезінфекційних, дезінсекційних, дератизаційних, інших необхідних санітарних і протиепідемічних заходів.

У разі загрози виникнення або поширення особливо небезпечних і небезпечних інфекційних хвороб, масових неінфекційних захворювань (отруєнь) або радіаційних уражень відповідними головними державними санітарними лікарями на окремих територіях можуть запроваджуватися позачергові профілактичні щеплення, інші санітарні заходи відповідно до закону.

Стаття 31. Система державної санітарно-епідеміологічної служби України

Систему державної санітарно-епідеміологічної служби України становлять:

центральний орган виконавчої влади в галузі охорони здоров'я;

установи і заклади державної санітарно-епідеміологічної служби центрального органу в галузі охорони здоров'я;

відповідні установи, заклади, частини і підрозділи центральних органів виконавчої влади в галузі оборони, в галузі внутрішніх справ, у справах охорони державного кордону, з питань виконання покарань, Державного лікувально-оздоровчого управління, Служби безпеки України;

державні наукові установи санітарно-епідеміологічного профілю.

Посадовими особами державної санітарно-епідеміологічної служби України є головні державні санітарні лікарі та їх заступники, інші працівники державної санітарно-епідеміологічної служби України, уповноважені здійснювати державний санітарно-епідеміологічний нагляд згідно з цим Законом.

Центральним органом виконавчої влади у сфері забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення є центральний орган виконавчої влади в галузі охорони здоров'я.

На установи і заклади державної санітарно-епідеміологічної служби центрального органу виконавчої влади в галузі охорони здоров'я покладаються функції відповідних адміністративно-територіальних, транспортних та об'єктових органів державного санітарно-епідеміологічного нагляду.

На установи, заклади і підрозділи державної санітарно-епідеміологічної служби інших державних органів, зазначених у частині першій цієї статті, покладаються функції органів державного санітарно-епідеміологічного нагляду на підпорядкованих їм територіях, об'єктах, у частинах і підрозділах.

Установи і заклади державної санітарно-епідеміологічної служби центрального органу виконавчої влади в галузі охорони здоров'я є юридичними особами. Їх мережа, організаційна структура встановлюються головним державним санітарним лікарем України. Мережа та організаційна структура установ, закладів, частин і підрозділів державної санітарно-епідеміологічної служби інших державних органів, зазначених у частині першій цієї статті, встановлюються головними державними санітарними лікарями відповідних державних органів за погодженням з головним державним санітарним лікарем України.

Створення та ліквідація установ і закладів державної санітарно-епідеміологічної служби центрального органу виконавчої влади в галузі охорони здоров'я здійснюються рішенням його керівника в установленому законодавством порядку за поданням головного державного санітарного лікаря України, а установ, закладів, частин і підрозділів державної санітарно-епідеміологічної служби інших державних органів — їх керівниками за погодженням з головним державним санітарним лікарем України.

Установи і заклади державної санітарно-епідеміологічної служби здійснюють свою діяльність на підставі положення про державний санітарно-епідеміологічний нагляд в Україні та положення про державну санітарно-епідеміологічну службу України, що затверджуються Кабінетом Міністрів України, а також положень про державну санітарно-епідеміологічну службу інших державних органів, зазначених у частині першій цієї статті, що затверджуються керівником відповідного державного органу за погодженням з головним державним санітарним лікарем України.

Стаття 32. Управління державною санітарно-епідеміологічною службою України

Державну санітарно-епідеміологічну службу України очолює головний державний санітарний лікар України, яким за посадою є перший заступник керівника центрального органу виконавчої влади в галузі охорони здоров'я. Призначення на посаду і звільнення з посади головного державного санітарного лікаря України здійснюється Кабінетом Міністрів України.

Головний державний санітарний лікар України з питань державного санітарно-епідеміологічного нагляду підзвітний безпосередньо Кабінету Міністрів України.

Головний державний санітарний лікар України має першого заступника та заступників. Перший заступник та заступники головного державного санітарного лікаря України призначаються на посади і звільняються з посад Кабінетом Міністрів України за поданням головного державного санітарного лікаря України за погодженням з керівником центрального органу виконавчої влади в галузі охорони здоров'я.

Головний державний санітарний лікар України в межах своїх повноважень видає накази з питань діяльності державної санітарно-епідеміологічної служби України, обов'язкові для виконання усіма юридичними та фізичними особами постанови, розпорядження, висновки, приписи тощо щодо дотримання вимог санітарного законодавства, проведення санітарних заходів, вносить пропозиції центральним і місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування, іншим державним органам щодо забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення в Україні.

Головний державний санітарний лікар України представляє державну санітарно-епідеміологічну службу в центральних і місцевих органах виконавчої влади, органах місцевого самоврядування, інших державних органах, у тому числі в суді, господарському суді.

Для розгляду і вирішення найважливіших питань забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення та діяльності державної санітарно-епідеміологічної служби утворюється колегія державної санітарно-епідеміологічної служби України. Колегію очолює головний державний санітарний лікар України. Положення про колегію державної санітарно-епідеміологічної служби України та її персональний склад затверджує Кабінет Міністрів України за поданням головного державного санітарного лікаря України. Колегії державної санітарно-епідеміологічної служби утворюються також в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, на водному, залізничному та повітряному транспорті. Колегії очолюють відповідні головні державні санітарні лікарі. Положення про ці колегії та їх персональний склад затверджує головний державний санітарний лікар України. На засіданнях колегій державної санітарно-епідеміологічної служби можуть заслуховуватися повідомлення і пояснення керівників органів виконавчої влади, інших державних органів, у тому числі органів нагляду та контролю, підприємств, установ і організацій, їх об'єднань, інших посадових осіб з приводу виконання ними вимог санітарного законодавства.

Керівництво державною санітарно-епідеміологічною службою Автономної Республіки Крим здійснює головний державний санітарний лікар Автономної Республіки Крим, який призначається на посаду та звільняється з посади наказом головного державного санітарного лікаря України.

Керівництво державною санітарно-епідеміологічною службою області, міст Києва і Севастополя здійснює головний державний санітарний лікар відповідної адміністративної території, який призначається на посаду та звільняється з посади наказом головного державного санітарного лікаря України.

Керівництво державною санітарно-епідеміологічною службою на водному, залізничному, повітряному транспорті здійснюється головним державним санітарним лікарем відповідного виду транспорту, який призначається на посаду і звільняється з посади наказом головного державного санітарного лікаря України.

Заступники головних державних санітарних лікарів відповідного виду транспорту в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві і Севастополі призначаються на посаду і звільняються з посади наказом головного державного санітарного лікаря України.

Державну санітарно-епідеміологічну службу в районі, місті, районі в місті очолює головний державний санітарний лікар відповідної адміністративної території, який

призначається на посаду і звільняється з посади наказом відповідно головного державного санітарного лікаря Автономної Республіки Крим, області, міст Києва і Севастополя за погодженням з головним державним санітарним лікарем України.

Організація державної санітарно-епідеміологічної служби на водному, залізничному, повітряному транспорті забезпечується за лінійним принципом. Керівництво державною санітарно-епідеміологічною службою на лінійних підрозділах та об'єктах транспорту здійснюють головні державні санітарні лікарі, які призначаються на посаду і звільняються з посади наказом головного державного санітарного лікаря відповідного виду транспорту за погодженням з головним державним санітарним лікарем України.

Державну санітарно-епідеміологічну службу на об'єктах з особливим режимом роботи очолюють головні державні санітарні лікарі цих об'єктів, які призначаються на посаду і звільняються з посади наказом головного державного санітарного лікаря України. Перелік об'єктів з особливим режимом роботи визначається Кабінетом Міністрів України.

Головні державні санітарні лікарі Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя, районів, міст, районів у містах, на водному, залізничному, повітряному транспорті, лінійних підрозділах та об'єктах транспорту, на об'єктах з особливим режимом роботи є керівниками відповідних установ державної санітарно-епідеміологічної служби центрального органу виконавчої влади в галузі охорони здоров'я.

Керівники інших установ і закладів державної санітарно-епідеміологічної служби центрального органу виконавчої влади в галузі охорони здоров'я призначаються на посаду і звільняються з посади головним державним санітарним лікарем України.

Державну санітарно-епідеміологічну службу центральних органів виконавчої влади в галузі оборони, внутрішніх справ, у справах охорони державного кордону, з питань виконання покарань, Державного лікувально-оздоровчого управління, Служби безпеки України очолюють головні державні санітарні лікарі відповідного державного органу, які призначаються на посаду і звільняються з посади керівником цього державного органу за погодженням з головним державним санітарним лікарем України.

Головні державні санітарні лікарі центральних органів виконавчої влади в галузі оборони, внутрішніх справ, у справах охорони державного кордону, з питань виконання покарань, Державного лікувально-оздоровчого управління, Служби безпеки України із загальних питань підпорядковуються безпосередньо керівникові відповідного державного органу, а з питань державного санітарно-епідеміологічного нагляду — головному державному санітарному лікарю України.

Головні державні санітарні лікарі зазначених державних органів призначають на посаду і звільняють з посади головних державних санітарних лікарів територій, на які поширюється їх діяльність, і підпорядкованих їм з'єднань, частин та підрозділів.

Головні державні санітарні лікарі зазначених державних органів, головні державні санітарні лікарі територій, з'єднань, частин та підрозділів можуть бути керівниками закладів та підрозділів відповідно до положень про державну санітарно-епідеміологічну службу зазначених державних органів.

Посадові особи державної санітарно-епідеміологічної служби центрального органу виконавчої влади в галузі охорони здоров'я здійснюють свої повноваження на відповідних адміністративно-територіальних одиницях та об'єктах, а посадові особи державної санітарно-епідеміологічної служби інших державних органів — на територіях, на які поширюється їх діяльність, підпорядкованих їм об'єктах, у підрозділах відповідно до цього Закону, положення про державний санітарно-епідеміологічний нагляд, інших актів законодавства»;

«Стаття 35. Фінансове забезпечення та майно державної санітарно-епідеміологічної служби

Фінансування органів, установ і закладів державної санітарно-епідеміологічної служби центрального органу виконавчої влади в галузі охорони здоров'я здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, у тому числі спеціального фонду, а також інших джерел, передбачених законом.

Фінансування установ, закладів, частин і підрозділів державної санітарно-епідеміологічної служби центральних органів виконавчої влади в галузі оборони, внутрішніх справ, у справах охорони державного кордону, з питань виконання покарань, Державного лікувально-оздоровчого управління, Служби безпеки України здійснюється за рахунок асигнувань на охорону здоров'я, що виділяються зазначеним державним органам з Державного бюджету України.

Кошти до спеціального фонду державного бюджету установи та заклади державної санітарно-епідеміологічної служби центрального органу виконавчої влади в галузі охорони здоров'я відраховують за виконання робіт і надання послуг у сфері забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя, що не відносяться до медичної допомоги населенню:

підготовка та видача дозволів, висновків, гігієнічних сертифікатів, передбачених статтями 12, 16, 17, 23, 25 цього Закону;

проведення лабораторних досліджень, вимірювань, випробувань факторів середовища життєдіяльності людини;

вивчення, дослідження, аналіз проектів нормативних документів, проектної, технічної, інструктивно-методичної документації на відповідність вимогам санітарного законодавства;

обгрунтування медичних вимог безпеки для життя і здоров'я людини, розробка гігієнічних нормативів і санітарних норм;

участь в акредитації установ, організацій та закладів на право випробувань продукції щодо її безпеки для життя і здоров'я людини;

атестація робочих місць;

гігієнічне навчання професійних груп працівників;

консультації за зверненнями юридичних і фізичних осіб;

роботи з профілактичної дезінфекції, дезінсекції, дератизації;

інші види робіт і послуг за переліком, визначеним Кабінетом Міністрів України.

Оплата зазначених послуг здійснюється за тарифами та прейскурантами, затвердженими Кабінетом Міністрів України.

Приміщення, будівлі, споруди, устаткування, транспортні засоби та інше майно, що використовуються установами і закладами державної санітарно-епідеміологічної служби, які здійснюють державний санітарно-епідеміологічний нагляд, перебувають у державній власності і передаються зазначеним установам і закладам у порядку, встановленому законом. Земельні ділянки, на яких розміщуються будівлі та споруди установ і закладів державної санітарно-епідеміологічної служби України, надаються їм у порядку, встановленому законом»;

«Стаття 44. Відповідальність посадових осіб державної санітарно-епідеміологічної служби України

За невиконання або неналежне виконання посадовими особами державної санітарно-епідеміологічної служби своїх обов'язків вони притягаються до юридичної відповідальності згідно з законом».

2. Частину другу статті 7 та абзац четвертий частини другої статті 10 після слів «санітарних та протиепідемічних» та «санітарних і протиепідемічних» доповнити словом «(профілактичних)».

3. У статті 8 слова «в місячний термін відповідному головному державному санітарному лікарю або до суду» замінити словами «в порядку, встановленому законом».

4. Назву розділу III викласти в такій редакції:

«ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ І ВИМОГИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САНІТАРНОГО ТА ЕПІДЕМІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ НАСЕЛЕННЯ».

5. У частині першій статті 12 слова «експертними підрозділами закладів» замінити словами «установами та закладами».

6. У статті 14:

частину четверту після слова «здійснюють» доповнити словом «виключно»;

після частини четвертої доповнити новою частиною такого змісту:

«У разі, коли в державному стандарті відсутні необхідні обов'язкові вимоги безпеки для здоров'я і життя людини або зазначені вимоги не відповідають санітарним нормам, дія таких державних стандартів призупиняється відповідно до закону головним державним санітарним лікарем України і вони підлягають скасуванню у встановленому законом порядку».

У зв'язку з цим частини п'яту та шосту вважати відповідно частинами шостою та сьомою.

7. Статтю 16 доповнити частиною четвертою в такій редакції:

«До товарів, продукції, сировини, що імпортуються в Україну, застосовуються вимоги щодо їх безпеки для здоров'я і життя людини, а також до процедур контролю, експертиз, надання дозволів, встановлення санітарно-епідеміологічних нормативів, регламентів аналогічно тим вимогам, що застосовуються до відповідних товарів, продукції, сировини, які вироблені в Україні».

8. У частині третій статті 28 слова «Міністерством охорони здоров'я України» замінити словами «в порядку, визначеному законодавством».

9. Назву розділу IV доповнити словом «України».

10. Частину першу статті 36 викласти в такій редакції:

«Підготовка лікарів та молодших медичних спеціалістів для державної санітарно-епідеміологічної служби здійснюється у навчальних закладах медичного профілю відповідного рівня акредитації. Нормативи забезпечення цими фахівцями державної санітарно-епідеміологічної служби встановлюються центральним органом виконавчої влади в галузі охорони здоров'я».

11. Частину восьму статті 38, частини другу і п'яту статті 41, пункт «б» частини першої статті 43, пункт 1 частини другої і частину дев'яту статті 47 після слів «Державного комітету у справах охорони державного кордону України» доповнити словами «центрального органу виконавчої влади з питань виконання покарань, Державного лікувально-оздоровчого управління».

12. Пункт «н» частини першої статті 40 виключити.

13. В абзаці другому частини першої статті 46 слова «від шести» замінити словами «від одного».

14. У статті 47:

у пункті 1 частини другої слова «Республіки Крим» замінити словами «Автономної Республіки Крим»;

частину сьому викласти в такій редакції:

«Зарахування сум штрафів здійснюється відповідно до закону».

15. У тексті Закону слова «державної виконавчої влади» замінити словами «виконавчої влади», слова «місцевого і регіонального самоврядування» і «місцевого та регіонального самоврядування» замінити словами «місцевого самоврядування», слова «санітарно-гігієнічна» (крім абзацу дев'ятого статті 33), «продукти харчування» та «Міністерство охорони здоров'я України» у всіх відмінках замінити відповідно словами «санітарно-епідеміологічна», «харчові продукти» та «центральний орган виконавчої влади в галузі охорони здоров'я» у відповідних відмінках, слова «Міністерства оборони України», «Міністерства внутрішніх справ України», «Міністерством економіки України», «Міністерством фінансів України», «Державного комітету у справах охорони державного кордону України», «Державним комітетом України по стандартизації, метрології та сертифікації» замінити відповідно словами «центрального органу виконавчої влади з питань оборони», «центрального органу виконавчої влади з питань внутрішніх справ», «центральним органом виконавчої влади в галузі економіки», «центральним органом виконавчої влади з питань фінансів», «центрального органу виконавчої влади у справах охорони державного кордону», «центральним органом виконавчої влади з питань стандартизації, метрології та сертифікації».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. До приведення законодавства України у відповідність із цим Законом закони та інші нормативно-правові акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців після набрання чинності цим Законом:

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття відповідно до повноважень нормативно-правових актів, що випливають із цього Закону, та приведення нормативно-правових актів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади (державного органу) у відповідність із цим Законом.

4. Рекомендувати органам місцевого самоврядування до 1 жовтня 2002 року передати в установленому законом порядку у державну власність як цілісні майнові комплекси приміщення, будівлі, споруди, устаткування, обладнання, транспортні засоби тощо, що належать до комунальної власності та використовуються установами і закладами державної санітарно-епідеміологічної служби.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
7 лютого 2002 року.
№ 3037-III.

Актуально

Ризик не гальмує допомогу селу

За останні два роки ситуація з кредитуванням комерційними банками АПК істотно змінилася на краще: сьогодні дедалі більша кількість банків готова надавати кредитні кошти аграрникам. І все ж таки високий рівень ризиків, відсутність ринку землі, нестача у господарствах предметів застави для забезпечення повернення кредитів продовжують гальмувати ці процеси. Але, як довела Всеукраїнська нарада АППБ «Аваль» з питань кредитування АПК, що відбулася 2 березня в Києві, цей банк і надалі планує підтримувати аграрників і нарощувати обсяги кредитних вкладень у стратегічну для вітчизняної економіки галузь.

Найперше, що відзначили всі учасники наради: банк «Аваль» і надалі має намір залишатися лідером у кредитуванні агропромислового комплексу. Виступаючи на нараді, заступник голови правління АППБ «Аваль» Сергій Вовченко зазначив, що торік банк «Аваль» надав підприємствам АПК 5,5 тис. кредитів на суму 1, 9 млрд. грн., що становить 34,3% від загальної суми кредитів, наданих банком у 2001 році, і є рекордом серед українських банків. Показово також, що рік тому за обсягами наданих банком «Аваль» кредитів лідерами були підприємства переробної галузі. А вже 2001 року на перше місце за обсягами кредитування вийшли безпосередні сільгоспвиробники, що отримали в установах банку «Аваль» 946,9 млн. грн. Тоді як переробникам і посередникам було надано кредитів 830,4 млн. грн. і 69 млн. грн.

За цих умов, за словами С. Вовченка, відсоткова ставка за кредитами, і гривневими, і валютними, постійно знижувалася і досягла 28,89% річних (проти 34% на початок 2001 року) і 14,03% (проти 16,1%) відповідно. Сьогодні, як повідомив почесний президент банку «Аваль» Федір Шпиг, ставка за кредитами у національній валюті може коливатися від 25 до 30 відсотків залежно від ступеня ризику й виду застави. При цьому банк намагатиметься ще знижувати плату за кредитні ресурси, враховуючи рентабельність окремих господарств, комплексний аналіз ситуації у регіонах, а також і за рахунок розширення кола клієнтів, здатних отримувати кредитні ресурси.

Водночас цілком зрозуміло, що проблеми, з якими зустрічаються банки-кредитори села: і високі ризики, і нестача майна для застави, і затримки компенсаційних виплат частки процентних ставок за кредитами з боку уряду, — не минають і банк «Аваль». Але досвід, бажання та уміння працювати допомагають банку активно підтримувати село і вирішувати складні питання.

Так, для зниження ризиків банк намагається створювати завершені цикли обігу коштів та товарів у межах своїх установ. За такими «замкненими» схемами кредити надають низці клієнтів банку, що сіють, вирощують, збирають пшеницю. Продовольчу —переробляють на борошно, а з нього випікають хлібобулочні, виготовляють макаронні вироби; продають (у тому числі експортують) фуражну пшеницю; здійснюють зберігання зерна. Також замкнені схеми допомагають банку працювати й з іншою пріоритетною для нього галуззю, а саме — олійно-жировою: від надання кредитів на вирощування соняшнику до реалізації олії та вироблюваних з неї продуктів. Серед клієнтів тут потужні масло-екстракційні та олійно-жирові комбінати, елеватори, яких «Аваль» кредитує в індивідуальному режимі, розробляючи для кожного кредиту персональну програму моніторингу, розраховану на перспективу. Завдяки своєму багатому досвіду банк активно підтримує кредитними коштами і молочну галузь, і виноробство, і вирощування цукрових буряків та виробництво цукру.

Отже, «Аваль» і надалі співпрацюватиме з селянами, надаючи значні кредитні кошти на підтримку агропромислового комплексу. Так, поточного року він планує вкласти в АПК 1, 5 млрд. грн. Між іншим, лише за січень цього року сільгоспвиробники отримали від установ банку 76,5 млн. грн., а за лютий — 119,2 млн. грн., тобто 195,7 млн. грн. Водночас за відповідний період минулого року кредитні вкладення банку «Аваль» в АПК становили 146,3 млн. грн. Насамкінець, якщо врахувати кредити, надані «Авалем» під посівну ще наприкінці минулого року, то загальна сума отриманих кредитів для проведення весняних польових робіт 2002 року становить близько 400 млн. грн. А це майже вдвічі більше, ніж на той самий час 2001 року.

Наталія БОДІНА.

Закон друкується з комп'ютерного набору Укрінформу

Без свідків не розібратися

Увесь тиждень у Москві шукали військових-благодійників, які «подарували» Україні 450 мільйонів доларів. Столичний гарнізонний суд слухав кримінальну справу колишнього головного фінансиста Міністерства оборони РФ генерал-полковника Георгія Олійника, котрий у грудні 1996-го і в березні 1997 року уклав угоду з корпорацією «ЄЕСУ» («Єдині енергетичні системи України») на поставку російському військовому відомству будматеріалів з України. Щоправда, гроші було переказано на рахунки «дочці» корпорації «ЄЕСУ» — компанії United Energy International Ltd, яка дислокується в Лондоні.

Сам фінансовий генерал заявив на суді, що «живих грошей я не бачив» і «лише виконав наказ міністра оборони Ігоря Родіонова та заступника міністра фінансів Миколи Вавилова». «Та й узагалі, — сказав він, — моя справа підписувати і вказувати підлеглим».

До суду викликали, поки що як свідка, колишнього міністра оборони генерала армії Ігоря Родіонова, який сьогодні надійно захищений недоторканністю депутата Державної Думи. Екс-міністр оборони переконаний, що в момент, коли він підписував злощасні папери і давав указівки на переведення до Лондона півмільйона доларів, на нього чинили вплив «психотропною зброєю». Як заявив на суді колишній глава оборонного відомства, «ми, військові, погано розбираємося в інтригах. Хоч убийте мене, не пам'ятаю, коли все це сталося. Одне слово, я потрапив до дурної компанії».

Головними фігурантами «дурної компанії» виявилися Віктор Черномирдін та Павло Лазаренко, які на той час очолювали уряди обох країн. За словами генералів, саме вони здійснювали загальне керівництво «взаємовигідним проектом». Як сказав Родіонов на суді, «ми так сподівалися, що до зими отримаємо з України бодай якісь будівельні матеріали».

Генерал-полковник Георгій Олійник розповів на суді, що «Росія отримала б усе сповна, якби не відбулися тоді в Україні відомі колотнечі, після яких нашому партнерові заборонили займатися зовнішньоекономічною діяльністю».

Очевидно, в Москві переконані, що винні в усьому не військові, не екс-прем'єри, а саме Президент України, котрий відправив Павла Лазаренка в «запас» і заборонив «ЄЕСУ» займатися «зовнішньоекономічною діяльністю». Адвокати потерпілих генералів заявили журналістам, що для того, аби розібратися в цій непростій справі, вони вимагатимуть викликати до суду як свідків експрем'єрів Віктора Черномирдіна та Павла Лазаренка.

Світлана ФІЛІМОНОВА.

Москва.

Світ про Україну

Час переглянути обмеження

(Початок на 1-й стор.).

Конгрес США зможе зняти з України торговельні обмеження, передбачені поправкою Джексона-Веніка, не раніше червня цього року, повідомляє «**Німецька хвиля**». Така затримка пов'язана з особливостями роботи комітету Конгресу з торговельних відносин. Крім того, відповідний законопроект має пройти стилістичну правку, що також потребуватиме часу. В палаті представників Конгресу республіканець Боб Шефер представив законопроект, який передбачає скасування у відносинах з Україною поправки Джексона-Веніка. Автори документа підкреслюють, що Україна виконала низку умов, які дають змогу переглянути торговельні обмеження. Передусім мається на увазі право громадян України на вільну еміграцію, а також створення в країні демократичної системи влади.

Підготувала
Тетяна ПАСОВА.

Фотофакт

Уперше нагородження призами американської кіноакадемії відбудеться в Голлівуді. Ці величезні статуї «Оскара» прикрашатимуть церемонію.

Фото АП.

Бачити не означає визнавати

Посол Ізраїлю в Україні Анна Азарі застерігає ЗМІ від неправильного тлумачення тексту ухваленої нинішньої середи резолюції Ради Безпеки ООН щодо ситуації на Близькому Сході. На думку Анни Азарі, яка днями брала участь в інтернет-конференції у Києві, українські журналісти, висвітлюючи близькосхідний конфлікт, часто користуються «сирою» інформацією агентств новин.

На прохання «ГУ» роз'яснити ситуацію навколо резолюції РБ ООН, у якій якщо і не було прямого визнання Палестини державою, то принаймні вперше є посилання на палестинську державу, посол відповіла так:

— Це не визнання незалежності Палестини. Слова резолюції «затверджуючи бачення регіону, в якому дві держави, Ізраїль та Палестина, живуть бік у бік у безпечних та визнаних кордонах» не можна трактувати як визнання Палестини незалежною державою. Як можна говорити про визнання незалежності, коли не визначено кордони і територію держави? А «бачення держав, які живуть бік у бік» притаманне величезному відсотку ізраїльських політичних лідерів, у тім числі навіть прем'єрові Аріелю Шарону. Нагадаю, що 2000 року, коли ми всі думали, що от-от буде розв'язано проблему і дві держави стануть жити бік у бік, розпочалася хвиля насильства та терору.

— Тим часом у резолюції є згадка не про одну, а про дві держави.

— Навіть якщо такого формулювання не було раніше в деклараціях РБ, то все одно ніякої новини немає. Про можливість визнання Палестини державою заявляли і Буш, і Шарон. У резолюції немає нав'язування Ізраїлю в односторонньому порядку якогось рішення. Є заклик до припинення насильства, з чим ми давно згодні.

На моє запитання, а коли може відбутися визнання Палестини державою, Анна Азарі відповіла, що треба знати, що визнавати: «Спочатку мають відбутися переговори, на яких обидві сторони, на жаль, на сьогодні воюючі, домовляться про узгоджене розв'язання цього питання». Вона висловила жаль, що зараз переговори не ведуться, а також сподівання, що «домовленості про територіальні кордони буде досягнуто якнайшвидше і мешканці з обох сторін зможуть жити в мирі».

Текстівка до фото в «ГУ» за четвер, складена на підставі інформації зарубіжних інформагентств, інформувала наших читачів про начебто заклик резолюції РБ ООН до Ізраїлю зняти окупацію з палестинських земель. А насправді в тексті документа слова «окупація» не було, а була лише «вимога негайного припинення будь-якого насильства». Однак воно пролунало в заяві Генсека ООН Кофі Аннана, який однозначно закликав зупинити «незаконну окупацію» палестинських земель. На моє запитання про ставлення Ізраїлю до цієї заяви посол відповіла: «Ми вважаємо, що Аннан прийняв односторонню позицію».

І останнє. Відповідаючи на інтернет-запитання, що є символом Ізраїлю, пані Азарі відповіла: хоча його офіційний символ — традиційний єврейський семисвічник, неофіційним символом можна назвати сабру — різновид кактуса, який має колючий плід з дуже солодкою серцевиною. Відкинувши звинувачення в агресивності своєї країни, посол також висловила сподівання, що колись символом Ізраїлю стане оливкова гілка.

Яна СТАДІЛЬНА.

Шпигунський скандал у Кишиневі

Молдовське МЗС проголосило персоною нон грата військового аташе посольства Румунії у Кишиневі Іона Унгуряну. Йому запропоновано впродовж 10 днів залишити країну перебування. Бухарест зробив адекватний крок і запропонував залишити Румунію раднику-посланнику молдовського посольства Якову Поповичу.

Попри те, що румунського дипломата обвинувачено в «діях, які не відповідають його статусу», а інших коментарів МЗС Молдови не дає, в Кишиневі пов'язують інцидент з масовими маніфестаціями в молдовській столиці.

Президент Володимир Воронін днями прямо заявив, що їх фінансують місцеві мафіозні структури і країна-сусідка — Румунія. Християнсько-демократичну народну партію (ХДНП), яка організує акції протесту, молдовський президент назвав націонал-фашистами, заявивши, що лідери партії — громадяни Румунії і борються за приєднання до неї Молдови. Інтереси Румунії у Молдові, за словами Володимира Вороніна, уніоністські та націоналістичні. «Вони фінансують увесь цей націонал-уніонізм упродовж 10 років незалежного розвитку Республіки Молдова». Глава молдовської держави вважає також, що в ставленні до подій у Молдові європейські структури користуються подвійними стандартами. Причину він вбачає в тому, що Європі не подобається, що в її центрі в маленькій державі «з'явилася партія комуністів, яка взяла демократичним шляхом владу у свої руки».

Міністр закордонних справ Румунії Мірча Джоана також апелює до Європи. Він заявив: те, що відбувається між двома країнами, слід зважити з усією відповідальністю в Бухаресті, в усіх країнах Європи та на всьому євро-атлантичному просторі. Мірча Джоана сказав, що заява Володимира Вороніна про втручання Бухареста у внутрішні справи Молдови не відповідає дійсності. «Є ліміт, — підкреслив глава румунського МЗС, — тим деклараціям, які приходять з Кишинева».

Світлана ЧАЛА.

Суцільне засмучення

Виявляється, українські політики — нещирі люди. Це одкровення спало на думку Голові Держдуми Росії Геннадію Селезньову в Мінську. Таких щирих і душевних, як він, на всю Росію один, два та й годі. Що вже тут про Україну казати. Тому наша виборча кампанія Селезньова дуже засмучує. Адже кандидати в депутати безсовісно «розігрують перед виборцями карту Росії та Білорусі», а насправді й не мають наміру приєднувати Україну до цього союзу. Думський спікер від усього серця зичить нам добра і тому «дуже хотів би», щоб майбутні парламентські вибори в Україні «наблизили» приєднання нашої держави до союзу Білорусі та Росії. А ще Селезньов хвилюється, що в результаті виборів до ВР буде надто багато фракцій: «А хто буде в українському парламенті активним стосовно нашого союзу, сказати важко»...

Але найбільша печаль спікера Держдуми пов'язана з проблемами його кримського колеги. Селезньов вважає «підступами Києва те, як сьогодні знущаються над Грачем», адже «вони розуміють, що він можливий президент України».

Ну, з Грачем зрозуміло. Це не втручання у внутрішні справи держави, а партійна солідарність, яка у комуністів не має меж. Інша справа союз. Замість того, щоб критикувати вибори, Селезньов мав би ліпше занепокоїтися нещирістю Москви. Днями білоруський прем'єр виставив рахунок РФ у зв'язку з очевидною затримкою переходу до єдиної податкової політики та тарифів природних монополій. Окрім того, білоруси публічно докорили росіянам за порушення міжнародного принципу під час стягнення непрямих податків. У підсумку брати «обібрали» Білорусь на 200 мільйонів доларів.

Фотофакт

*У Національній філармонії України відбувся ювілейний концерт «Україна — Китай. 1992—2002». Участь у ньому взяли провідні митці двох країн. Зокрема, один з кращих виконавців гри на китайських традиційних музичних інструментах Ван Цихен (**на знімку**).*

Фото
Олександра КЛИМЕНКА.

Японське кіно: не тільки про самураїв...

Фестиваль

У Києві проходить Фестиваль японського кіно. Виступаючи на його відкритті в столичному Будинку кіно, посол Японії в Україні Хітоші Хонда зазначив, що наші країни зв'язують міцна дружба та ділові відносини в різних сферах діяльності. Цього року виповнюється десять років від моменту встановлення дипломатичних відносин між незалежною Україною та Японією. Такі кінопокази, які вже вдев'яте ініціюють японське посольство, Фонд «Далекий Схід» та Національна спілка кінематографістів України, знайомлять вітчизняного глядача з традиціями, історією, культурою Країни сонця, що сходить.

Першого фестивального дня демонструвалася повнометражна художня картина режисера Йодзі Ямади «Школа-11». Це сучасне японське, але не традиційне для нашого сприйняття кіно. Воно не про самураїв, без бійок і легенд. Фільм про життя японської провінції, про проблеми суспільства і людини, про дітей і дорослих, про мораль, етику та людські цінності. Дія картини відбувається в допоміжній школі для розумово відсталих дітей. Таке кіно зближує, змушує думати, виховує почуття.

За три дні ретроспективи глядач побачить різножанрові стрічки і мультиплікаційні фільми, що відбивають тенденції розвитку не тільки японського кінематографа, а й життєвої філософії цієї країни.

Ольга ВІТЕР.

Вашингтон зможе зняти з Києва торговельні обмеження не раніше червня

З ЛЮДЬМИ І ДЛЯ ЛЮДЕЙ!

ПЕРЕДВИБОРНА ПРОГРАМА Соціал-демократичної партії України (об'єднаної)

Основні цінності: СВОБОДА СПРАВЕДЛИВІСТЬ СОЛІДАРНІСТЬ

СДПУ(о) — реальна потужна політична сила

Нас сьогодні 350 тисяч, 17 тисяч наших первинних організацій діють у 11,5 тисячі міст, сіл і селищ країни.

Ми — загальнонаціональна партія усіх верств населення з усіх регіонів, партія, чия мета — забезпечення рівних можливостей і життєвих шансів у реалізації соціальної активності й творчого потенціалу для всіх громадян.

Соціал-демократія — за об'єднання українського суспільства на засадах дотримання невід'ємних прав людини і соціального партнерства, за громадянський мир усередині країни та рівноправне співробітництво з іншими країнами.

СДПУ(о) категорично відкидає політику протиставлення громадян України за національною, мовною або класовою ознаками, політичний екстремізм в усіх його проявах.

У своїй діяльності партія спирається на ідеологію, що витримала іспит історією і довела свою ефективність у швидко мінливому світі.

Ми спираємося на успішний досвід і реальні технології управління і реформування, які використовують європейські соціал-демократи. Для нас неприйнятне формування програми дій на основі популістських гасел.

Вищий принцип діяльності партії — реалізація поставлених програмних завдань у постійному діалозі з людьми. Суспільна злагода для нас — найважливіший критерій успішності і реформ, і дій влади в цілому. СДПУ(о) налаштована на широку співпрацю з партіями різноманітних спрямувань там, де така співпраця диктується інтересами України та її громадян і де позиції цих партій не суперечать основним цінностям соціал-демократії.

Своє основне політичне завдання на сучасному етапі партія бачить у тому, щоб сприяти створенню суспільства активних і відповідальних громадян. Ми маємо унеможливити трансформацію України у «тіньове суспільство», життя якого регулюється поза правовим полем.

Це завдання може бути розв'язане тільки одночасно зі створенням механізмів відповідальності влади перед суспільством. Зв'язок у ланцюгу:

«суспільство — партії — представницькі органи — виконавча влада» забезпечить контроль суспільства над владою, реальний поділ влади, пріоритет суспільних інтересів.

Саме у цьому — ключ до створення некорумпованої і не обслуговуючої корпоративні інтереси бюрократії державної машини, реальної демократії, ефективної та соціально орієнтованої економіки.

Головний інструмент реалізації нашої програми — розроблення законів — справедливих, здійсненних і зрозумілих. Дія законів має бути невідворотною, і в цьому влада повинна почати із себе.

ПРОГРАМНІ ПРІОРИТЕТИ І ЗАВДАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СДПУ(о)

У громадсько-політичному житті країни:

— подолання правового нігілізму влади, коли міркування політичної доцільності і кон'юнктури ставляться понад закон;

— становлення партійно-політичної системи, підвищення ролі партій;

— формування політично відповідального уряду більшістю Верховної Ради. *СДПУ(о) бачить своє завдання у формуванні більшості, до складу якої входили б фракції та окремі політики, що поділяють базові принципи соціал-демократичної ідеології.*

У зовнішньополітичній сфері:

— зміцнення суверенітету держави і активна участь у міжнародному розподілі праці. Входження України у світові та європейські міжнародні організації. Розвиток зв'язків із Росією на умовах партнерства, рівноправності і взаємної вигоди;

— створення системи загальноєвропейської колективної безпеки за участю країн Західної, Центральної, Східної Європи та Росії.

У соціальній сфері:

— стабільне **забезпечення громадян роботою** на основі створення нових робочих місць. Розроблення і прийняття нового Кодексу законів про працю і нового законодавства про профспілки, які відповідають *сучасним умовам та інтересам працівників; удосконалення правового захисту від безробіття, насамперед жінок і молоді;*

— реальна можливість **безкоштовного якісного лікування для основної маси населення** згідно з принципом: забезпечений сплачує за бідного, здоровий — за хворого. *Розроблення і прийняття пакета законів, що гарантують реформування охорони здоров'я на основі збереження, удосконалення, розвитку бюджетних механізмів фінансування у поєднанні з поступовим запровадженням соціального медичного страхування;*

— **радикальне зменшення розриву у доходах між найбагатшою і найбіднішою частинами суспільства.** Запровадження *у податкове і трудове законодавство норм, що забезпечують зменшення диференціації доходів;*

— **доведення адресної соціальної допомоги до кожного, хто потребує її.** *Спрощення, дебюрократизація механізмів надання соціальної допомоги;*

— забезпечення молоді можливістю отримати сучасну освіту, оволодіти професією, мати власне житло;

— державна опіка сім'ї, материнства й дитинства, ліквідація жебрацтва та дитячої безпритульності.

В економічній сфері:

— стабілізація економічного законодавства. **Забезпечення державою невідворотності виконання господарських договорів і суворого дотримання зобов'язань учасниками господарської діяльності;**

— **захист внутрішнього ринку та вітчизняного виробника** *з використанням усіх заходів, що узгоджуються з міжнародними правилами, включаючи помірний протекціонізм;*

— **якнайскоріше прийняття Податкового кодексу, що** *реально зменшить податковий тягар для населення і суб'єктів господарювання, чітко регламентуватиме права і взаємовідносини платників податків і фіскальних органів;*

— якнайскоріше розроблення і прийняття пакета законів, що забезпечують **повноцінну реалізацію положень Земельного кодексу;**

— **сприяння розвитку малого і середнього бізнесу** *як необхідної умови зростання зайнятості і структурної перебудови економіки;*

— створення систем стратегічного планування, що забезпечуватиме щоденну роботу держави над довгостроковими проблемами. Першочерговою стратегічною проблемою є подолання наслідків виснаження соціальної та виробничої інфраструктури.

У духовно-культурній сфері:

— відродження традицій **високої** української культури як складової частини європейського культурного простору;

— відродження духовності й моралі, забезпечення та примноження інтелектуального потенціалу суспільства;

— гармонізація міжнаціональних та міжконфесійних відносин;

— розвиток національної, мовної, релігійної самобутності;

— повноцінний і вільний розвиток російської мови та культури.

* * *

МИ — РЕАЛІСТИ І НЕ ОБІЦЯЄМО НЕМОЖЛИВОГО

МИ ЗНАЄМО, ЩО І ЯК ТРЕБА РОБИТИ

РАЗОМ ЗМОЖЕМО ЗРОБИТИ БІЛЬШЕ

ПЕРЕДВИБОРНА ПРОГРАМА Ліберальної партії України (оновленої)

Ліберальна партія України (оновлена) є політичною організацією, що увібрала в себе прогресивно-теоретичні ідеї українського та світового ліберального руху.

Стратегічною метою ЛПУ(о) є створення правового громадянського суспільства з високорозвинутою ринковою економікою, що спирається у своїй діяльності на середній клас як основу розвинутого суспільства, в якому вільна і творча праця громадянина забезпечить добробут суспільства.

Ідейно-теоретичні засади ліберального руху

Лібералізм є ідеологічним, політичним, економічним, морально-етичним фундаментом практичної діяльності ЛПУ(о).

Особистість, її права та свободи — найвища цінність лібералізму, права особистості є первинними до прав будь-яких надособистісних утворень. Центром всієї теоретичної і практичної діяльності ЛПУ(о) є інтереси кожної людини, її свободи і права, її вільний розвиток.

Вільна людина у вільній державі — засадниче гасло українського лібералізму!

ЛПУ(о) проголошує і підтримує курс реформ, основою яких є інтереси і потреби людини. У своїй політичній діяльності ЛПУ(о) **керується:**

Принципами демократії і свободи в ім'я забезпечення всебічного розвитку і продуктивної самореалізації людини, її гармонійної взаємодії з суспільством, державою і природою. Свобода неможлива без громадянської відповідальності перед Законом.

Принципами гармонійного збалансування інтересів особистості і суспільства, всебічного суспільного прогресу шляхом реформ. **Ніхто не має права домагатися перебудови суспільства насильницьким шляхом.**

Принципами соціальної справедливості і соціального партнерства, які є основою соціального лібералізму. Інтереси суспільного блага вимагають достойної і повної винагороди за працю і реалізований талант кожного члена суспільства. Гарантування державою і суспільством свободи конкуренції, підприємництва, творчості має поєднуватися з соціальними гарантіями громадянам.

Інтересами інтеграції України в європейське та світове співтовариство в межах єдиного економічного, інформаційного і культурного простору. **Ми виключаємо будь-які силові методи впливу на Україну інших держав.**

Соціальний лібералізм як чинник соціального та політичного розвитку

ЛПУ(о) як парламентська партія вважає себе повноправним суб'єктом політичного життя України. У своїй діяльності партія переслідує мету утвердження в Україні системи політичної демократії, парламентаризму і законності.

Лібералізм є невід'ємною складовою демократії і передбачає політичну і економічну свободу, свободу слова і вільний доступ громадян до будь-якої інформації, що не складає державної чи комерційної таємниці.

Політична мета лібералів — втілення в життя провідних принципів **соціального лібералізму** в Україні з метою створення громадянського суспільства.

Системне реформування суспільства повинно здійснюватися на засадах розуміння національно-державних інтересів, створення стабільного конституційного і правового поля для прийняття і реалізації довгострокових пріоритетних загальнонаціональних програм.

ЛПУ(о) сприяє формуванню державної, правової та громадської системи соціального захисту населення.

Ми визнаємо природними, невід'ємними і непорушними права кожного громадянина на достойне життя, власність, особисту свободу, свободу слова, віросповідання і відправлення релігійних потреб, пересування, вибір місця роботи і проживання, участь у виборах і обрання в органи влади, участь у політичних та інших, не заборонених законом, організаціях, незалежно від національної, расової, релігійної приналежності і статі.

ЛПУ(о) і система органів державної влади, регіональна політика

Мета лібералів — створення правової держави. Ми переконані, що правова держава створюється розвинутим громадянським суспільством, а разом вони утворюють єдину демократичну і політичну систему. Верховенство права повинно стати гарантом прав і свобод громадян України.

Законодавство України слід практично втілити у відповідність до міжнародних угод з питань прав людини.

Ми — за недоторканність особи і за рівну відповідальність перед законом, презумпцію невинності, обов'язковість і доступність захисту для кожного, хто притягається до судової відповідальності.

Ми надаємо виключного значення регіональній політиці держави і вважаємо: сильні регіони — сильна держава. В Україні відсутній повноцінний механізм економічної взаємодії і врахування інтересів регіонів і центру.

Ми виступаємо за надання органам місцевого самоврядування повноважень, що дали б можливість реально реалізувати потенціал регіонів.

Економічна політика ЛПУ(о)

ЛПУ(о) виступає за створення ринкової економіки, підтримку усіх форм підприємницької діяльності, вільного розвитку виробничого, банківського, біржового, торгового бізнесу.

Першочерговими економічними заходами ми вважаємо суттєве зниження податкового тиску на вітчизняного виробника, збільшення обсягів випуску високотехнологічної, конкурентоздатної продукції, якнайшвидше освоєння вітчизняних та іноземних інновацій, стимулювання експорту, захист вітчизняного виробника, боротьбу з монополізмом та корупцією.

ЛПУ(о) виступає за якнайшвидшу приватизацію державної власності шляхом передачі засобів виробництва незалежним власникам.

У галузі аграрної політики ЛПУ(о) виступає за створення нормативної бази, що гарантує приватну власність на землю як необхідну передумову ринкових перетворень на селі; державну підтримку фермерства.

ЛПУ(о) виступає за прискорення паювання землі, відновлення на селі багатогалузевих кооперативів.

Відстоюючи приватну власність на землю, ми вважаємо необхідним державне забезпечення ефективного контролю за використанням земель. **Селу потрібна державна підтримка, яка базується на пільговій кредитно-фінансовій політиці.**

ЛПУ(о) та охорона здоров'я, материнства. Молодіжна політика

ЛПУ(о) виступає за створення ефективної системи соціального захисту громадян, яка передбачає достойний рівень матеріального забезпечення найвразливіших верств населення.

ЛПУ (о) вважає, що молодь повинна мати умови для достойного життєвого старту, самоствердження, оволодіння професією і освітою, вирішення матеріальних і життєвих проблем.

Ми відстоюємо ідею всебічного зміцнення сім'ї засобами матеріального та правового характеру. Ми виступаємо за збільшення державної допомоги на виховання дитини і підтримку державою молодих сімей.

ЛПУ(о) і духовне відродження українського суспільства, національна політика

Ми вважаємо пріоритетним розвиток і гуманізацію системи освіти, створення рівних умов для всіх форм навчальних закладів, для вільної наукової і творчої діяльності.

В галузі освіти ліберали відстоюють:

— пріоритетність державного фінансування найважливіших фундаментальних напрямів науки поряд із альтернативними джерелами фінансування;

— можливість вільної торгівлі «ноу-хау» як в Україні, так і на міжнародному рівні; обміну інформацією;

— скасування адміністративних та командних функцій управління гуманітарною сферою.

ЛПУ(о) визнає державною мовою в Україні українську, із забезпеченням вільного і рівноправного розвитку мов національних меншин.

Релігія і свобода совісті

ЛПУ(о) стоїть на засадах визнання за кожним громадянином України права свободи вибору віри і конфесійної приналежності, вільного відправлення релігійних обрядів, за виключенням тих, які заборонені законодавством, і разом із тим, визнає за кожним право на атеїстичні переконання.

Зовнішня політика та національна безпека України

Метою зовнішньої політики для ЛПУ(о) є входження України до світового співтовариства рівноправним членом.

ЛПУ(о) вважає, що в основу військової доктрини має бути покладено концепцію оборонної достатності, ми виключаємо одностороннє роззброєння, виступаємо за створення професійної армії.

ЛПУ(о) виступає за реорганізацію правоохоронних органів, підвищення рівня професійної підготовки працівників та їх належного забезпечення.

Лізингова перспектива

Актуальне інтерв'ю

Ніколи ще за часів незалежності вітчизняний парк сільгосптехніки на старті нового аграрного сезону не був такий розбитий, як нині. Якщо вірити навіть офіційній статистиці, посівна і жнива під загрозою. І чи видадуть аграрники на-гора з таким «озброєнням» великий врожай у 36,6 мільйона тонн зернових, який напланували у столичних кабінетах, — питання. За даними Державного комітету статистики, нині в арсеналі селян 269 тисяч тракторів, 26 тисяч кормозбиральних і близько 60 тисяч зернозбиральних комбайнів — 50-60 відсотків від потреби. І щороку парк старіє, скорочуючись на 5—8 відсотків. За різними оцінками, аби його оновити, потрібно від 60 до 100 мільярдів гривень — більше, ніж видаткова частина річного бюджету держави. Годі й очікувати таких коштів у головному фінансовому документі країни. Лізинг за такої ситуації — один із реальних для селян шляхів оновлення машинно-тракторного парку. Як, скориставшись схемою довгострокової оренди з подальшим викупом, придбати трактора або комбайна? — питання до голови правління Національної акціонерної компанії «Укргролізинг» Василя ШПАКА.

— Одразу хочу зауважити, іноземну техніку через Національну акціонерну компанію отримати не можна. Ми маємо право передавати у фінансовий лізинг лише машини вітчизняного та спільного виробництва. Надаються вони за умови 15-відсоткової попередньої оплати терміном п'ять з половиною років під 3,3 відсотка середньорічних. Тобто, якщо «Славутич» коштує 450 тисяч гривень, одразу доведеться перерахувати 67 тисяч. На цю суму потім зменшуються кінцеві лізингові платежі. Далі щороку вноситься певна сума. У нашому випадку — близько 70 тисяч гривень. Погодьтеся, це значно вигідніше, ніж брати банківський кредит під 25—30 відсотків річних. Поточні лізингові платежі можна здійснювати в натуральній формі: сільгосппродукцією, продуктами переробки тощо. До речі, ми самі відпрацьовуємо різні схеми розрахунків, прийнятні для селян. Приміром, має господарство дійне стадо. Укладаємо тристоронню угоду: товаровиробник—молокозавод—компанія. Частина коштів за здане молоко зараховується як лізингові платежі. Вигідно і молокозаводу, і господарству, яке орендує техніку, і нам. Така схема вже зарекомендувала себе у Закарпатській, Тернопільській, Вінницькій та інших областях.

Ще одна умова — техніка у лізинг надається з обов'язковим укладанням договору застави на суму, що перевищує 130 відсотків її вартості або поручництва. Обов'язкова вимога — страхування отриманої машини (до того ж на весь термін договору): від пожежі, зіткнення, удару блискавки, протиправних дій третіх осіб тощо. Користувач техніки зобов'язаний нанести на взятий комбайн чи трактор застереження: власність Національної акціонерної компанії «Укргролізинг». У разі, якщо з технікою щось сталося, орендар мусить впродовж трьох днів факсом або телеграмою повідомити компанію про настання страхового випадку. Взяту в лізинг техніку заборонено здавати в суборенду, закладати у заставу або відчужувати іншим шляхом. У разі банкрутства агропідприємства, арешту чи конфіскації його майна об'єкт лізингу підлягає поверненню компанії.

— Є чимало проектів з продукування вітчизняної техніки, які їх розробники називають рятівними для України. Але часто можна почути: держава мало уваги приділяє фінансуванню підприємств сільгоспмашинобудування, аби останні виробляли машини і розподіляли їх серед агровиробників.

— Причина не лише у відсутності коштів у держбюджеті. Нині багато непрофільних підприємств, які беруться за виробництво сівалок та іншої машинерії для села, щоб отримати бюджетне фінансування. Іноді не усвідомлюючи, що навіть плуг — це не простий механізм, і від дотримання технології під час оранки залежить урожайність. Затим ці витвори презентують як «найсучасніші», «унікальні», як останнє слово техніки. Щоб знайти шляхи їх реалізації, часто залучають «важку артилерію» з високих кабінетів. У підсумку — потерпає сільгосвиробник, якому підсовують машини, що не відповідають агротехнічним вимогам.

— Так, напевне, у 1998 році через «Укргролізинг» сільгосптоваровиробникам було поставлено 68 зернозбиральних комбайнів «Славутич» і «Лан». «Більшість згаданих комбайнів, — відзначали ви торік у своєму інтерв'ю одному з офіційних видань, —за час експлуатації принесли господарствам лише збитки... Усі «Лани» несправні, причому більшість перебуває в такому стані, що підлягає списанню. А з 44 комбайнів «Славутич» працює лише чотири, інші потребують капітального ремонту або списання».

— Ті поставки здійснювалися за рішенням уряду. З вітчизняними зернозбиральними комбайнами — чимало проблем. Багато нарікань і на «Лан», і на «Славутич». Щоб відпрацювати модель, яка відповідала б вимогам виробництва, потрібен певний час. Чимало сільгоспвиробників, посилаючись на простої цих комбайнів, відмовляються від внесення лізингових платежів або й узагалі від техніки. Приміром, ТОВ «Мрія» Вінницької області, держплемзавод «Плосківський», ТОВ «Лан» Донецької області, КСП ім. гетьмана Сагайдачного на Миколаївщині відмовилися від взятих за лізингом комбайнів «Лан», «Славутич». І це правильно. Якщо техніка не працює, її користувач не має прибутків — за що платити? У зв'язку з тим, що перші зразки таких комбайнів були мало відпрацьовані, виходимо до уряду з пропозицією: плату за них знизити або перевести на інноваційний фонд. Звичайно, постає запитання: що далі робити з вилученою технікою? Втрачати машини не можна — заберемо, відремонтуємо за рахунок коштів компанії і зможемо передати їх у подальший лізинг.

— Чи трапляється, що господарства беруть машини у лізинг, обгрунтованих претензій до їх якості не мають, а все-таки відмовляються за них розраховуватися?

— Один з таких боржників, з села Ружичанка, що на Хмельниччині, завинив компанії п'ять мільйонів гривень. А загалом, згідно з графіками повернення платежів, нині господарники, які отримали техніку в лізинг, заборгували до державної скарбниці понад 120 мільйонів гривень.

Серед керівників сільгосппідприємств ще багато таких, які мислять категоріями колишніх голів колгоспів: розраховують на чергове списання боргів і не сплачують за одержану техніку. На жаль, у цьому їм потурають деякі районні і навіть обласні держадміністрації. Щоправда, відсоток повернення лізингових платежів за вітчизняну техніку з часом зростає. Якщо за перші два роки лізингової діяльності повернено 1,7 млн. грн. (4 відсотки), у 2000-му — 8,9 млн. (19,5 відсотка), то торік з урахуванням сільськогосподарської продукції надійшло понад 43 млн. грн. із запланованих у бюджеті 50 мільйонів.

— Чи завжди задовольняє сільгоспвиробників ціна машин, які ви їм пропонуєте?

— Є невдоволення. Але компанія бере 3,3 відсотка середньорічних, тобто висока ціна — це заводська ціна. Часто комплектувальні, енергоносії та інше, що необхідно для виробництва, заводи беруть за бартером, розраховуються тією-таки технікою. У такий спосіб створюється «вторинний ринок», де ціни, скажімо, на нові трактори більш як на 30 відсотків нижчі від відпускних заводських. Постачальники ресурсів для заводу зацікавлені швидше збути техніку, тому особливо не торгуються. Та й отримали її не за живі гроші.

Нам завод пропонує свою продукцію куди дорожче. Працюємо, щоб виробники машин відходили від бартерних схем — компанія розпочала роботу з комплектації заводів металовиробами, вузлами, агрегатами, деталями. За рахунок цього сподіваємося дещо збити ціни.

— Нещодавно Кабмін уповноважив «Укргролізинг» стягувати борги з підприємницьких структур, які свого часу закупили чимало іноземних тракторів та комбайнів під гарантії уряду, але так за них і не розрахувалися...

— У середині дев'яностих деякі агроструктури активно брали технічні кредити під гарантії уряду. Одних зернозбиральних «Джон Дірів» надійшло тоді понад тисячу одиниць. Високопродуктивні кораблі ланів справно жнивували і приносили їх господарям прибутки. Водночас розрахунки за них з різних причин вчасно не здійснювалися. Загалом боргів накопичилося більш як 2,7 мільярда гривень. З іноземними кредиторами довелося розраховуватися державі бюджетними коштами. Тепер Кабмін своєю постановою уповноважив «Укргролізинг» домагатися, зокрема через суд, від імені уряду стягнення простроченої заборгованості за цими кредитами. Значну частину отриманих у такий спосіб коштів планово спрямовувати для забезпечення села технікою за лізингом. Бюджетом нинішнього року передбачено, що на ці цілі надійде 722 мільйони гривень.

— Але якщо вищезгадані структури справно не розраховувалися кілька років поспіль, де гарантія, що вони робитимуть це тепер?

— Ми плануємо насамперед відшукати цю техніку, провести інвентаризацію боргів і працювати вже з безпосередніми її користувачами. Бо чимало структур, які брали ці кредити, нині нічого, окрім стола та кількох стільців, не мають. Завдання компанії — не вирвати борги, приміром, ініціювавши справи про банкрутство. Ми зацікавлені, щоб машини працювали, і за них розраховувалися.

Іван ЛАЗНЮК.

На знімку: Василь Шпак оглядає надану за лізингом техніку.

Фото автора.

Регулювання ринку чи локшина з цукром?

Коментар

Прем'єр-міністр Анатолій Кінах напередодні виборів (чи то так збіглося?) з трибуни ставив перепони на шляху завезення в країну іноземного цукру-сирцю. Захист вітчизняного товаровиробника відбувався привселюдно, за участю і, треба сподіватися, з благословіння Леоніда Кучми, у столиці, на Всеукраїнській нараді з питань пореформеного розвитку аграрного сектора економіки.

Хоча, проголошував у своєму спічі високий посадовець, на внутрішньому «солодкому» ринку зроблено немало: «встановлено квоти виробництва та оптової торгівлі цукром, мінімальні ціни на нього і цукрові буряки», —лихоманка в галузі не припиняється. Більшість буряків переробляється на давальницьких умовах. Тому значні обсяги цукру використовуються господарствами для розрахунків у заробітній платі та для бартерних операцій. Ця «біла валюта» у 50-кілограмових мішках реалізується фізичними особами, яким урядові розпорядження не указ, на базарах задешево, що не дає можливості тримати проголошену зі столичних кабінетів мінімальну ціну.

Прем'єр вирішив побороти цю гідру, закликавши переробні підприємства, бурякосіючі господарства, де накопичилися значні обсяги солодкого піску, реалізувати його лише за гроші. Уряд, пообіцяв А. Кінах, зі свого боку, триматиме ціну вітчизняного стратегічного продукту. «Допоки внутрішній ринок не запрацює в повній відповідності з вимогами Закону «Про державне регулювання виробництва та реалізації цукру», не може бути й мови щодо завезення його під будь-яким приводом, у тому числі й цукру-сирцю для переробки».

Треба нагадати: цей закордонний продукт став більшим лихом для галузі, ніж бартеризація. Незважаючи на те, що виробленого з власної сировини цукру нашій державі вистачає для задоволення внутрішніх потреб, у Кабміні з року в рік готували проект закону про пільгове завезення «іноземця». У парламенті, майже завжди, без особливого спротиву давали добро (і там, і там, не виключено, отримували від таких оборудок свій куш). Документ приймався з високою метою: покликаний був... захистити вітчизняного виробника. Начебто — щоб завантажити у міжсезоння виробничі потужності. Попри запевнення, що вироблений із сирцю цукор реалізуватиметься за межами країни, він, як уже здогадався читач, осідав на внутрішньому ринку. Від обвалу цін переробники та буряківники встигали лише збитки рахувати.

Боротьба, передбачається, буде запекла і тривала. Згідно з дорученням прем'єра, Мінагрополітики, Мінекономіки, Мінфін, Українська Академія аграрних наук та Національна асоціація «Укрцукор» до травня поточного року мають розробити і запровадити комплексну програму розвитку буряково-цукрової галузі на період до 2012 року. Вона передбачатиме механізми стимулювання заходів з підвищення врожайності, ефективності переробки, розміщення виробництва у сприятливих зонах, розвитку експорту та залучення інвестицій для розвитку галузі. Окремим рядком буде прописано надання пільг для сільгосппідприємств при закупівлі необхідних матеріально-технічних ресурсів.

Такі заходи, разом з розпорядженням цукроварням видавати зарплату лише у грошовій формі, сподіваються в Кабміні, унеможливлять цінові обвали. А стабілізація ринку почнеться вже нинішнього року. Президент зобов'язав уряд вжити заходів для невідкладного придбання та закладання до державного матеріального резерву не менше 300 тис. тонн «зайвого» цукру. Гроші на такий рятівний крок планується заощадити при внесенні змін до бюджету-2002. Уряд і в подальшому обіцяє сприяти у закупівлі білого піску до засіків Батьківщини.

Для сумнівів є причини. Про необхідність повісити великий замок на кордоні, щоб не пустити цукор-сирець на наші терени, в минулому не раз заявляли як прем'єри, так і сам конституційний гарант. Врешті-решт вигравали чомусь чиїсь особисті інтереси. Як стало відомо, в ім'я прискорення вступу нашої країни до Світової організації торгівлі, на вимогу цієї структури, Мінагрополітики вже підготовлено проект закону «Про встановлення тарифної квоти на ввезення в Україну цукру-сирцю тростинного». Згідно з ним пропонується «установити з 2002 року щорічну квоту на ввезення в Україну з 1 січня по 1 вересня цукру-сирцю тростинного... в обсязі 200 тисяч тонн з наступним збільшенням відповідно по роках: 2003 рік — 220 тисяч тонн, 2004 рік — 240 тисяч тонн, 2005 рік — 260 тисяч тонн». Ставка ввізного мита при цьому не перевищуватиме 2 відсотків митної вартості. Причому, обумовлено, що вироблений з цієї сировини солодкий пісок не вивозиться в обов'язковому порядку за межі країни, тобто може реалізуватися на наших теренах.

Невже знову замість підтримки вітчизняного сільгоспвиробника підкилимові ігри та локшина з цукром на вуха електорату?

Г. К.

За шлагбаумом у степу

На думку французького тижневика «Capital», влада України замість того, щоб розвивати ринкову економіку, вибудувала її цілковиту протилежність — ***монополізовану та корумповану систему одержання «рентного» прибутку.***

У справедливості оцінки західних експертів переконує стан основних фондів у базових галузях вітчизняної економіки. В енергетиці, металургії, хімічній, вугільній промисловості, машинобудуванні їх зношення давно вже зашкалює за всі мислимі інженерні межі. При цьому інвестиції, і так мінімальні, обмежено головним чином витратами на поточні, навіть не капітальні, ремонти. Отаке варварське отримання доходів без витрат на розвиток і є «рентним» прибутком.

Найбільших втрат при його цілеспрямованому одержанні зазнає сільське господарство. Доказ того — нульові або навіть негативні показники фінансових результатів за минулий, надурожайний, як на нинішні часи, рік. Сама природа так званої земельної ренти один (сезонність, залежність від погодних умов, родючості грунту) провокує корупціонерів від сільського господарства зібрати вершки, одержати прибуток тепер і сьогодні. А завтра — хоч трава не рости...

Коли земля «чийна»

І не росте. До двадцяти відсотків орної землі найбільш землеробських районів України покривається дикими чагарниками. Та що там казати про глибинку, коли буквально на околиці Києва, трохи осторонь від одеської траси, в селі Хотів, колись показовий тваринницький комплекс стоїть без вікон і дверей. А на прилеглих полях просто на очах розширюється напевне несанкціонований санепіднаглядом смітник. Занедбані напівзруйновані ферми та кормокухні, остови колишніх вагових і критих токів, розібрані по цеглинці будівлі та споруди сьогодні стали невід'ємною деталлю українського сільського пейзажу. Ось і в Миколаївській області, поки ми з водієм лічили версти до Миролюбівки, від таких картин сумно ставало на душі.

Відвідати це далеке від залізниці та шосейних доріг село мене спонукала елементарна журналістська цікавість. У кулуарах однієї із всеукраїнських розборок з хлібних проблем я почув, що на Миколаївщині, в Братському районі, є господарство, яке... з 1992 року регулярно покращує свої показники! Тобто саме тоді, коли в країні падали валові збори зерна, цукрового буряку, інших культур, коли поголів'я худоби досягало і, нарешті, досягло рівня горезвісних років сталінської колективізації, коли один за одним зупинялися наші заводи сільського машинобудування, бо селянам не було чим платити за нову техніку, знайшлися землероби, які, попри всі ці загальнонаціональні негаразди, почали жити краще, аніж жили до стихійного лиха ринкових реформацій вітчизняної закваски! На таке диво, погодьтеся, варто подивитися.

При в'їзді на землі Миролюбівки нас зустрів не просто шлагбаум, а КПП, обладнаний за всіма правилами: з телефонним зв'язком, черговим, сторожовою будкою.

— Нічийної землі не буває, — пояснив охоронець. — А чужим що в нас робити?

Найглибший зміст цієї простої фрази відкрився для мене не відразу і не раптом. Останнього чужинця, який очолював місцеве господарство за дорученням районного начальства, мешканці Миролюбівки «прокотили» в 1992 році. Відтоді й живуть, що називається, своїм розумом.

Довідка

Площа земельних угідь	5 000 га
Кількість працівників	220 осіб
Валовий збір зернових за минулий рік	14 515 тонн
Урожайність озимих на 1 га	54,8 центнера
Середня рентабельність господарства	48,7 відсотка

Очолити тоді ще колгосп імені Щорса сільська громада доручила корінному миролюбівцю, інженеру за фахом та хліборобу за покликанням Олександрові Мезнику. Умову молодий новоспечений голова односельцям поставив одну, але жорстку: рішення ухвалюємо гуртом. Ухвалили — виконуємо. Хто не виконує — з тими розлучаємося. Так-от, за десять останніх років люди з общинного господарства ішли хіба що на пенсію...

До європейських стандартів

Є в Олександра Мезника знайомий фермер у Німеччині. Туди голова їздив за дорученням односельців. Те, що техніку він там побачив не рівня нашій, — само собою. Дисципліна праці, сумлінність — ну, цим німці завжди славилися. Головне, чим відрізнялися тамтешні умови життя землеробів від наших, це свобода вибору. Багато фермерських господарств Німеччини сьогодні об'єднуються. Через віковий ценз сільських мешканців. Відплив молоді до міст там також має місце. Тому кооперативи, великі орендні підприємства, господарські товариства найрізноманітніших форм рятують становище. Літні фермери, які не в змозі вже самостійно обробляти землю, самі ініціюють такі процеси.

— Свобода вибору — це і є головний стандарт демократії, — переконаний Олександр Мезник. — Коли ініціатива йде знизу і ніхто їй не перешкоджає. А щодо управління згори...

Повальне звільнення господарств від комунальної власності та передавання її (тобто шкіл, водогонів, медпунктів, дитячих садків, будинків культури, газопроводів, котелень, шляхів та інших об'єктів інфраструктури) на баланс жебракуючих сільрад у Миролюбівці вважали надзвичайною дурістю. Так само як і умови розпаювання землі та майна. А тому все тут робили по-своєму. Не так, як було наказано. Штатний персонал соціально-культурних установ тут утримується на громадський кошт. Дітлахів до ясел-садка збирає селом автобус. Школу забезпечено всім необхідним теж не за рахунок бюджету райвно. Будинок культури — як свіжа копійка. Медпункту позаздрить будь-яка районна лікарня. Одне слово, весь соцкультпобут тут зберегли і навіть примножили — в селі відкрито справжню музичну школу! Пенсіонерам, а їх у Миролюбівці майже 150 осіб, присадибну ділянку безплатно обробляють. Насінням і кормами також їх забезпечують. Зате на прополку, скажімо, кукурудзи, виходять усі — і старий, і молодий.

Складніше було пережити тотальне розпаювання. Проблема полягала в тому, що фахівці районної ланки попередньої системи управління сільським господарством країни під час розподілу землі та майна колишніх колгоспів залишилися ні з чим. Справедливим чи ні було таке рішення, це — окрема розмова. Слід, проте, визнати, що саме воно спровокувало появу на селі різних, зовні законних, а по суті тіньових схем захоплення колишніми управлінцями суспільної власності. Поки що якщо не землі, то майна. Саме через те 99 відсотків наших селян, особливо пенсіонерів, окрім пайових наділів, нічого більше за душею не мають.

У Миролюбівці знайшли цілком законний, але досить оригінальний метод захисту від чужих посягань. Перетворили своє колективне господарство на ЗАТ «Добробут». При цьому його акціонерами стали всі власники майнових паїв, передавши їх як внесок до статутного капіталу. Таким чином, основні фонди збереглися неподільними, а отже, нерозтасканими. А земельні наділи залишилися в приватній власності. Їх мешканці Миролюбівки здають в оренду власному ЗАТ. Щоправда, при всьому тому у співзасновники ЗАТ миролюбівці, знову-таки з власної ініціативи, запросили, так би мовити, сторонню організацію.

І партнери, і соратники

Але аж ніяк не випадкову. А взагалі, з комерційними структурами Олександр Мезник почав співпрацювати ще в 1994 році. В пам'яті наших селян цей і наступні роки залишилися чорною плямою. Саме тоді через порушення паритету цін (за солярку і бензин хліборобам доводилося віддавати мало не весь зібраний урожай) закладалася база майбутньої тіньової «прихватизації» сільгосппідприємств: потрапивши в боргову залежність від нафтотрейдерів, багато з них за заставними зобов'язаннями на підставні фірми розгубили всю свою техніку.

Стосунки підприємств Українського фонду соціальних гарантій військовослужбовців і ветеранів збройних сил та мешканців Миролюбівки будувалися геть на інших засадах. Попри те, що ціни на товарний кредит у вигляді пального залишалися, ясна річ, договірними, вони аж ніяк не були задушливі. Зі свого боку, господарство Мезника розраховувалося з постачальниками день у день. Інколи — зерном, частіше — грошима, залежно від кон'юнктури ринку. І, хоч як єретично це звучить для багатьох наших підприємців, за такої чесної гри всім вистачало! Миролюбівка з відсталих господарств виходила в передові по району, по області: валовий збір зернових тут сягнув 6 з половиною тисяч тонн. Не в накладі були й нафтотрейдери. Проте захмарні ціни на сільгоспмашини, розвал «Сільгосптехніки» не давали господарству зробити ривок. Внутрішні резерви, що називається, було вичерпано. Так з'явилася ідея партнерства, в 1999 році оформлена статутом ЗАТ «Добробут». Один тільки штрих. Перше, чим поцікавився один із засновників фонду Володимир Демехін у процесі підготовки установчих документів, то це забезпеченням пенсіонерів! І наполіг на тому, щоб послуги їм ЗАТ надавало за рахунок власного прибутку.

Це, так би мовити, чинник соціально-психологічний. Щодо економіки, то співзасновник під заставу власних нафтопродуктів оформив у київському банку «Хрещатик» на ЗАТ «Добробут» валютний кредит у два мільйони німецьких марок. На ці кошти було закуплено 5 комбайнів «Домінатор», 8 найпотужніших тракторів ХТЗ-17021, повний набір причіпної техніки. Збір зернових у результаті більш ніж подвоївся. За два роки господарство розрахувалося з кредиторами. В перспективі — будівництво власних зерносховищ, що дасть змогу «Добробуту» перейти на вирощування насіннєвого зерна. А це додаткові доходи і прибутки. За роки існування ЗАТ усі дивіденди вкладаються в розвиток. Проте виплати за земельні паї — священні, їх віддають сповна і вони залишаються одними з найвищих в області. Не забуто й тваринницький сектор. У співпраці з науковцями інституту «Асканія-Нова» триває ремонт молочного стада. Корів, котрі дають по дві з половиною тисячі кілограмів молока, замінюють на породу «Галщинська червоно-ряба». Її мінімальна продуктивність за відповідного догляду — п'ять тисяч, що робить виробництво молока більш ніж рентабельним. Закуплено биків породи «Зебу» для розведення м'ясного стада. Сівозміну обраховано і сплановано до 2012 року. Для молодожонів (по суті, за рахунок ЗАТ) будують і передають у власність котеджі європейського типу. Діти, які закінчили місцеву школу, за кошт господарства навчаються у вищих і середніх навчальних закладах. Одне слово, так звана земельна рента два — віддача землі за розширеного відтворення людських і технічних ресурсів та необхідних вкладень у підвищення родючості грунту — працює тут з реальним ефектом. Не на сьогочасну вигоду, а на довгострокову перспективу. До речі, про європейські стандарти. В Німеччині на такій кількості землі, що її має у своєму розпорядженні «Добробут», працюють у середньому 150—160 осіб. У Миролюбівці, як уже зазначалося, — 220. Отож цифри цілком, як бачите, порівнянні.

...Про боротьбу з економічною системою монопольно-корумпованого одержання «рентного» прибутку сьогодні у вищих ешелонах влади кажуть багато і часто-густо красиво. Але мало віриться, щоб чиновники, котрі присвятили її зведенню, по суті, всі роки незалежності нашої держави, самі ж її і зламали. Та не буде цього ніколи! Доки ми, «пересічні» українці, не навчимося відгороджуватися від ідіотизму та сваволі можновладців шлагбаумами. На землі, як це зробили мешканці Миролюбівки. На підприємствах будь-якої форми власності. Врешті-решт, у власних душах.

Замість епілогу

Не можу не розповісти, як відбилися миролюбівці від повальної фермеризації, що відбувалася на початку 90-х років минулого століття в наших селах під тиском влади. Кампанії, що, як відомо, в масштабах країни завершилася коли не повним пшиком, то доволі сумнівним результатом. Утім, цілком природним: хотіли, як краще, а вийшло, як завжди.

Так-от. Механізатори господарства, тоді ще КСП імені Щорса, один за одним регулярно подавали заяви на виділення фермерського наділу. Галочку у звітності було поставлено. Ні на голову місцевої сільради, ні на самого Олександра Мезника районне начальство через це не наїжджало. Тим часом без будь-яких зусиль заявників, із властивою бюрократії тяганиною відповідні папери оформлялися в інстанціях по півтора року. А напередодні вирішення питання заявники писали відмовну. На зміну їм, щоб не зникла галочка у звітності, знаходилися наступні...

Натомість тепер, коли спільне господарство зміцніло, коли люди побачили перспективу і повірили в земельну власність, у Миролюбівці фермери таки з'явилися. Без натиску згори і за цілковитої підтримки односельців.

Іван КОСТЕНКО.

Київ — Миролюбівка — Київ.

Мал. Віктора ПОПОВА.

Конкурс

«Рило в нього, мов таран, Може жерти й целофан»

«Прочитав умови конкурсу, — пише *Анатолій Риженко* з міста Прилуки Чернігівської області, — у яких ви закликаєте надсилати римовані рядки на сільську тему, і злякався: де його тепер знаходити і «проблемне», і щоб «читати — одне задоволення»? Та, слава Богу, життя такі сюжети інколи підкидає!..» Одну з надісланих оптимістичних історій автор назвав «Стриптиз»:

**На екрані випадково (ото був сюрприз),
Увімкнувши телевізор, вгледів дід стриптиз.
Вигиналися дівулі звабні, мов моделі.
А навколо них гасали парубки дебелі.
Познімали все із себе: і взуття, і одяг.
Залишились тільки в тім, в чом матері родять.
Дівки ноги піднімали або лізли рачки...
А якась, певно, найслабша, впала навкарячки.
Ще одна, мабуть, без пари, обняла жердину.
І об тую деревину терла пузо й спину.
Хлопці теж не відставали: той стриба, той скаче...
Наче хтось їх кропивою пригостив добряче.
Дід, таке уздрівши диво, бабі радо шепче:
— Бачиш, нам, стара, з тобою набагато легше...
Хоч живемо босі й голі у холодній хаті, —
Та ніхто не заставляє нас ще й танцювати.**

Але більшість наших читачів продовжує хвилювати інше. В їхніх римованих рядках два найуживаніших слова. Одне з них — «вибори». Тяжкі думки непокоять *Петра Кравчука* з села Чухелі Волочиського району Хмельницької області:

**У парламент депутати:
Хто з вас чорт? Як мені взнати?
Зараз ви, як мати й батько.
Після виборів, як дядько.
Тещею стаєте згодом
Й знущаєтесь з мого роду.**

Друге слово — звісно, «реформи». *Микола Гирман* з села Хорішки Козельщинського району Полтавської області пише про хворобу, яку «підхопило» немало оновлених агроформувань. Керівники окремих господарств не поспішають розраховуватися з рядовими працівниками ланів і ферм за оренду їхніх паїв. Бува, сипонув восени фуражу за встановленими ним самим астрономічними цінами, а то й...

**Здав Іван свій пай в оренду «щасливої» днини,
Не одержав ще й копійки, навіть і зернини.
І задумався Іванко. Аж за серце тисне...
А чи що-небудь одержить? Рак як в річці свисне...**

Про «ощасливлених» саме такими «реформами» співвітчизників згадує *Борис Волошенок* з села Лісна Ізяславського району Хмельницької області:

**Радуйтеся, люди бідні: на селі «реформи»...
Тільки лиш біда у тому: не для вас — для форми.
Хто і пив, і їв ситненько, то те й буде мати.
А ми мусимо, як завжди, копійки чекати.**

Тим часом молодь, шукаючи стабільного життя, тікає з села. *Олена Сизоненко* з Полтавської області констатує:

**Залишились у селі лиш старенькі та малі.
Молодь за бугор тікає — там хоч щось та заробляє.
Чи повернеться додому — це нікому невідомо.**

А можновладці, які «п'ють та їдять ситненько», продовжують обдаровувати один одного званнями заслужених реформаторів, вручати «золоті фортуни», ордени, медалі та інші нагороди. Учасника ВОВ, інваліда II групи *Василя Пушкарьова* з Одеси такий стан речей дратує:

**Кричат о «подвигах», наградушки своим вручают.
Гроши до нищей пенсии, к зарплате вдруг добавят
И тут же с рук твоих с «наваром» забирают,
Повысив цены вновь, — на лучшее мозги «не варят».**

***Анатолій Риженко* підсумовує розповідь про керманичів, які «відзначилися» на фронтах «ощасливлення» народу, в іще одному творі, який так і назвав — «Еліта»:**

**У село до діда в гості
Онучок приїхав Костик.
І спитав у дідуся:
— Як назвали поросят?
— Першого, що хвостик гвинтом,
Я назвав незвично — Клінтон.
— Чому так, — дід вухо чеше, —
Розкажу, як підростеш ти.
Другий — це у мене Паша.
Корінна порода, наша.
Не пропустить жирний кусень...
Що не з'їсть, то хоч надкусить!
Не кабан, а гренадер.
Натуральний екс-прем'єр!
Третій — ходить он, кульга...
Цього кличуть — Олігарх.
Рило в нього, мов таран,
Може жерти й целофан.
Не жує — ковта прожогом...
Аж себе вкусив за ногу!
Та ще двійко є джигітів.
Цих я просто зву — еліта.
— Що ж вони — не те що інші?
Мабуть, самі розумніші?
— Ні, — дід мовив зі смішком. —
Справа, бачиш, внучку, в чом:
Запах вчують лиш помиїв —
Вивертають зразу шиї.
І найперші — до корита!...
Ось тому вони еліта!**

А наостанок закликаємо вас, шановні читачі, приєднуватися до конкурсу. Пишіть.

Листи читала Галина КВІТКА.

Труба з хвостом

Час гримас

(Початок на 3-й стор.).

Наприкінці минулого року з Любашівського управління праці та соціального захисту населення подружжю інвалідів надійшла відповідь. Так, підтверджує лист, вищеназваний закон справді набрав чинності з 1 січня 2001 року. Закон гарантує Юрченкам «соціальну захищеність шляхом встановлення державної соціальної допомоги на рівні прожиткового мінімуму. Статті цього закону визначають розміри державної соціальної допомоги». Проте у держбюджеті на 2001 рік не було передбачено витрат відповідно до нового закону.

Поточного року на соціальні допомоги категоріям громадян, про які йдеться у законі, державою надано більш як мільярд гривень. На Одеську область припадає 48 млн. 467 тис. грн. (це — окрім можливої матеріальної допомоги місцевої влади). Є надія, що рік 2002-й буде до Юрченків милосердним...

Це — плюс державі, якщо принижені та ображені не дозволять вити з себе канати. У червні минулого року на Ніжинському ЗАТ «Ніфар» (Чернігівська область) звільнили чотирьох працівників: начальника транспортної дільниці Івана Охонька, начальника відділу збуту Анастасію Микитко та двох товарознавців цього відділу — Лідію Панченко і Тетяну Балабан. Звільнили за статтею 41, п. 2, КЗпП України (як працівників, що їх дії «дають підстави для втрати довір'я» до них «з боку власника або уповноваженого ним органу»). Викладати власні здогади про підводні течії, вдаватися до можливих версій — справа довга і для читача малоцікава. Єдине, що можна сказати впевнено: люди навряд чи повідали б таку історію газеті, якби відчували за собою гріхи. Директор ЗАТ «Ніфар» Микола Діденко не побажав коментувати газеті причини звільнення працівників. А на запитання: «Хіба ви не знаєте цих причин?» — порадив спілкуватися з юристом підприємства... Всі четверо одразу подали заяви до міського суду, щоб довести незаконність звільнення. Більш як півроку люди домагаються справедливості, і суд їм у цьому поки що успішно допомагає. На момент підготовки матеріалу троє з чотирьох були поновлені на роботі. Однак їхні проблеми на тому не припинилися. Деякі з ображених збираються подати до суду додаткові заяви — на відшкодування моральної шкоди. Звільнені не сподіваються, що зможуть «після всього» спокійно працювати на ЗАТ «Ніфар». Та головне для них — відновити своє добре ім'я.

***

«Допоможіть нам, інсулінозалежним!» — волають члени виконавчої ради товариства «Діабетик» Лисичанська Луганської області. Як написано в їхньому листі до редакції, «через відсутність коштів як у держбюджеті, так і в місцевому майже припинилося постачання інсулінів у наше місто». Основну причину вони вбачають у недбалому ставленні до проблеми з боку обласного управління охорони здоров'я. А послання завершують фразою: «Нам ще так хочеться жити!»

Не менш трагічні нотки чути і в листі на цю саму тему від колишнього наукового співробітника Г. Тарасенко з Донецька. Жінка пише: «Ніколи не думала, що під старість захворію на цукровий діабет. Страх перед завтрашнім днем, недоїдання, недосипання, жалюгідна пенсія довели мене до захворювання... Так, я «маленький українець», мені не треба думати про всіх, але куди дивляться наші правителі? Неподалік мого будинку раніше був діабетичний магазин «Віола». Там можна було купити хліб, печиво, вафлі, цукерки та інші продукти для діабетиків. Тепер там кафе «Три товстуни». У кожній аптеці можна було придбати замінник цукру — сластелін, що коштував копійки. Тепер в аптеках є імпортні замінники цукру, проте вони бідним не по кишені... Кажуть, усе для діабетиків є на ринках. Та що воно таке — корисне, шкідливе — невідомо... Держава, «піклуючись» про хворих, закликає нічого не купувати на стихійних ринках. Дякуємо за таку турботу...»

***

У селі Червоні Партизани Носівського району Чернігівщини ніяк не оживе магістраль газопроводу завдовжки майже 2,3 тис. метрів. Як розповів газеті сільський голова Микола Кожухівський, першу частину магістралі було закладено ще 1994 року, другу — 1999-го. Якщо, врешті-решт, труба почне «дихати», буде газифіковано середню школу, дільничну лікарню, адміністративне приміщення, лазні, магазини, церкву, краєзнавчий музей, а також велику кількість осель. Для того, щоб надійшов газ, потрібна сума, менша за вартість середньостатистичної квартири в столиці. Проте гроші селу не надають. Документи чекають на свій час у високих інстанціях.

***

Таких епізодів у редакційній пошті — сила-силенна. Правдошукачі не переведуться доти, доки суспільство хворітиме на нелюбов до своїх громадян.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

Робота в морзі

Це — зала чекання перед дорогою у Вічність. Місце, про яке не заведено говорити, згадувати. Але тут також працюють люди. Про яких не говорять.

...Заходжу всередину. Трохи моторошно. На своє геть безглузде запитання: «І не страшно тут працювати?» отримую негайну відповідь: кому страшно, той не працює. Так, тут не приміряються, не придивляються до роботи протягом місяця. Тут одного дня вистачає, щоб визначитися.

«Хочеш подивитися, де покійників одягають, гримують, де видають?» — сказано так нетипово для цього місця — з увагою і по-хазяйськи, що навіть хвилювання якось ураз проходить. Можна спокійно порозмовляти.

Страшно

Хтось запитає: що для працівників моргу страшно? Звичайно, не всі бояться покійників, але постійно перебувати в такому оточенні... Має пригнічувати.

Вони передусім — медичні працівники. Тут люди знають, на що йдуть. І вважають, що хірургові, наприклад, морально набагато важче — у його руках життя людини, і буває, він не в змозі його зберегти. Це страшно. Спокійніше мати справу з померлими. Жорстко, але факт.

Страшно, коли привозять загиблих у результаті дорожньо-транспортних пригод. Необережність — і нема людини. Відтак тверде переконання переходити вулицю в належних місцях і обережно їздити авто.

Страшно було, коли після авіакатастрофи в Салоніках привезли те, що залишилося від загиблих. Страшно не бачити, страшно потім літати.

Небезпечно

Авжеж, у цьому місці клієнтура сокиру в спину не всадить. Але небезпека все-таки є — заразитися. Людина померла, а хвороба залишилася. Тому треба берегти себе від зовсім не безневинного гепатиту, а також СНІДу, сифілісу та інших венеричних захворювань.

Та найпідступніший — туберкульоз. Передається повітряним шляхом. Були випадки зараження лаборантів. Особливу небезпеку становлять бомжі — серед них найбільший відсоток уражених туберкульозом. А це захворювання відразу не визначиш. Інколи вже під час розтину буває видно, та найчастіше треба чекати результатів аналізів.

А заходів перестороги — мізер: капітальне прибирання по четвергах та обов'язкові дезрозчини. Поріз чи подряпина — незмінна зеленка. І все. На якісь спеціальні заходи бюджетом коштів не передбачено. На жаль. Хоча нараду в Мінохорони здоров'я на тему боротьби з туберкульозом усе-таки проводили.

Сумно

Сумно, коли за померлими ніхто не приходить, не з'являються ні родичі, ні друзі. Таких ховають за державний кошт. Вона, держава, виділяє транспорт, труну, місце на цвинтарі. Таких невідомих ховають на Північному кладовищі під номером моргу. Буває, ЖЕКи оплачують похорон за право на квартиру.

Але ще сумніше, коли родичі знайшлися, а ховати відмовляються. Не нам судити — просто не хочуть чи не в змозі. За панівного нині грошового та душевного хаосу здебільшого, мабуть, з першої причини випливає друга.

Тих, від кого відмовляються, піддають кремації. Урну з прахом рідні можуть викупити (до 50 грн.).

Хоча світ не без виродків. Бувають і такі, котрі беруть довідки про смерть, отримують разову допомогу від держави, а далі — шукай вітра в полі. Ховай, мовляв, великодушна державо, тобі більше нічого не залишається.

Безглуздо

Це самогубства. В середньому за тиждень їх трапляється 5—7. Найпоширеніші способи незмінні вже багато років: вішаються, викидаються з вікон багатоповерхових будинків або лягають під потяг.

Але є й справжні оригінали. Приміром, жінка, яка вирішила поквитатися з життям: забила собі в голову 10-сантиметровий цвях. Але розрахунки не виправдалися, смерть не настала. Повішання скоротило агонію.

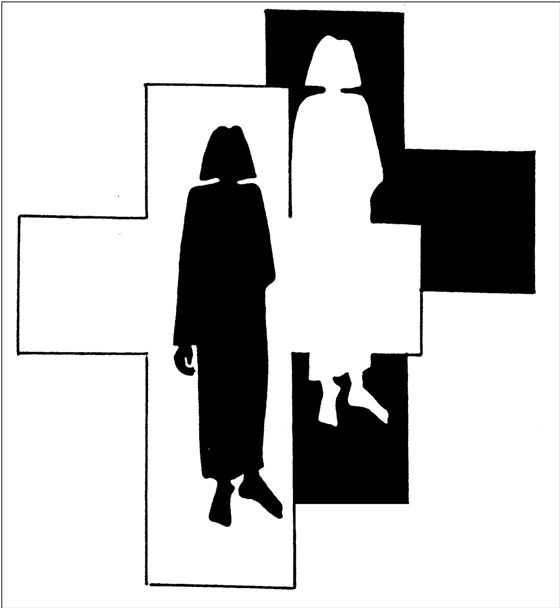
А ще чоловік, який вирішив себе вбити монтажною піною (!). Під час розтину виявлено велику кількість піни в стравоході та шлунку (нею задувають різні щілини у віконних отворах і конструкціях, бо вона збільшується в обсязі). Він, очевидно, розраховував, що шлунок лусне і швидко настане смерть. Так не трапилося. Помер у страшних муках.

Безглуздо. Скільки людей усе віддали б, щоб жити, а самогубці проводять із життям смертельні експерименти. Але ж це — найдорожче, що є в людини.

Буквально тут-таки дізнаюся про ще один абсурдний, на мій погляд, випадок: привезли тіло молодого чоловіка, котрий зіграв у «російську рулетку». Бажаючи щось довести дівчині (а може, з іншої причини?), вставив у порожній барабан пістолета один патрон, крутонув... і зі словами: «ти ж — мій ангел-хранитель» натиснув на курок. Лише один раз. Останній. Не нам судити. Розсудило саме життя.

Нестандартно

Є винятки із стандартної процедури видачі покійника. За мусульманськими звичаями, ніхто чужий не має права торкатися померлого. Тож для підготовки в останню дорогу морг надає їм приміщення, де вони зачиняються і самі вимивають, очищають небіжчика. Чоловіка — чоловіки, жінку — жінки. Моляться. І виносять уперед головою.

Смішно

Трапляються і курйози. Як на будь-якій роботі. Ось, приміром, стандартна ситуація: приходять близькі родичі на пізнання одного досі невідомого — в очах сльози, скорботні обличчя: «Він». Сказано — зроблено. Видача наступного ранку. Хлопці привели покійника в порядок, підготували. Родичі приїжджають забирати. І тут уже — зовсім не стандартно: шок, подив в очах. «Не він». А за дверима — машина, труна, вінки... Одне слово, хоч як їх просили придивитися уважніше, вони залишилися невблаганними.

А одного разу на видачу на один і той самий час було два однофамільці. Родичі чекають. Для одного приготували труну, оббиту оксамитом, для другого — простішу. Оголосили про видачу одного з них, попросили близьких внести труну. Далі, як належить — вклали, винесли, повезли. Спохопилися про неув'язочку родичі другого небіжчика — з'ясовується, в оксамитовій труні повезли не того, та ще й вінки забрали. Отак-то. Першим пощастило більше, хоча винуватцеві якраз було все одно.

Цікаво

З березня минулого року тут розпочало роботу відділення судово-медичної генетичної ідентифікації. Серед експертних медустанов ця лабораторія — єдина в Україні, яка відповідає світовим стандартам. Тут допомагають розв'язати проблему спірного батьківства, материнства, зокрема у випадках підміни або викрадення дітей. Проводять експертизу у цивільних і кримінальних справах.

Ідентифікація особи допомагає вирішувати і питання спадщини. Один із недавніх прикладів — у громадянки N помер батько, але за паспортом вона не є його дочкою. Ось і постала проблема з успадкуванням нерухомості. А експертиза довела протилежне вказаному в офіційних документах, тобто, що вона — рідна дочка померлого. Питання було вирішено.

Звісно, це все не безплатно. Встановлення батьківства коштуватиме 1300 грн. Об'єктом експертизи може бути не тільки кров, а й слина, ніготь, волосся. Навіть кістка (3000 грн.). Є пільгові ціни.

У перспективі — діагностика вірусних захворювань шляхом виявлення антигена, тобто самого вірусу, а не антитіла до нього, як це роблять нині. Вже доведено, що відсутність антитіл не обов'язково означає, що людина здорова, а їх наявність — що хвора (так вважалося досі).

Прикро

Їм неприємно, що ходять легенди про повальне пияцтво працівників цих установ. Що, мовляв, робочий день без ста грамів не починається. Звідки така переконаність? Чи не тому, що багатьом навіть просто для екскурсії в морг необхідно перехилити для хоробрості? Але ж працюють ті, для кого це не є психологічним бар'єром. Хто не може, той не працює.

Прикро, що і держава, і столиця зокрема належної уваги до цієї служби не виявляють. А морг збудовано ще в середині 60-х років і розрахований він на рівень смертності того часу (!). (Для порівняння: 1966 рік — майже 1,4 млн. мешканців, нині — близько 3 млн.). Жодних капремонтів не проводили. Немає автономної електростанції, у разі від'єднань світла в районі —жодних винятків. А мали б бути...

Дякуємо за допомогу в підготовці матеріалу Володимирові ЗОСИМЕНКУ та В'ячеславові ХАСІБУЛОВУ.

Марічка КОРМУШКІНА.

Київ.

Мал. Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

Усі інші вільні

(Про серйозне із сумною посмішкою)

*Якщо ти не народився
і не живеш в Америці,
то ти не народився
і не живеш узагалі*

Усякому часу свої звичаї і свої якісь там права, якщо, звісно, це виходить. Нині зі звичаями, а особливо з правами щось виходить не так. З цих питань у нас «вихідний». Після «холодної» війни, здавалося б, усе має заспокоїтися, настати, даруйте за вислів, демократична ідилія. Але ні. Сутність людська не відпускає, хочеться кого-небудь тицьнути носом, когось поставити по стійці «струнко», повчити, дати щигля.

1. Прощавай, Кибальчише

Так, не склалося в Кибальчиша, не простояв він день і не протримався ніч. Цікаво, а хто «замочив» Кибальчиша? Плохиш (юний комбайнер) продавав за банку варення та кілограм халви. І пішло-поїхало. Приперлися до нас буржуїни і все в нас стало інакше. Сумна казка про головне. А головне ось у чому. За тридев'ять земель у тридесятому царстві жили брати-слов'яни зі своїми сусідами, всіляке в них траплялося. Лаялися, сварилися, мирилися. Настала пора (скоріш «настали» ця пора) і розійшлися в них дороги. Кожен пішов своєю, зі своїми вибоїнами та ямами. Навіть кінцевий пункт цієї подорожі начебто визначено. Спочатку Європейське співтовариство, а потім і світове. Щось скидається на... світовий комунізм, тьху-тьху, але ж схоже. Ось тільки координати ніяк не окреслюються. То в нас багатовекторність, дуже схожа на флюгер (куди дуля — туди дим), то начебто лише один вектор, але навіть у цьому разі все одно мають бути координати — поки що без відповіді. То наш новий родич (дядько) підкидає путівника зі своїми «дорожніми» правилами. Від братів відмовилися, а за багатого дядечка вхопилися. Щоправда, знову виявилися неповноцінними родичами — то були молодші, тепер стали бідні. А коли ми станемо просто родичами?

Звісно, в нас свої гетьманські проблеми (кожний третій — гетьман, а кожний другий копає яму цьому третьому і не забуває про першого, а перший змушений увесь час оглядатися, щоб його принаймні не вщипнули або не вкусили другий і третій), ну з цим, мабуть, ми коли-небудь розберемося самі. Ось як бути з дядьком? Усім відомий дядько Сем, він зальотний бізнесмен і аж ніяк не бюрократ, він «махровий» демократ. Такий певний у своїй спроможності, що, перебуваючи в цілковитій демократичній прострації, намагається впливати на все і всіх, радити, диктувати, мирити і сварити. Мені здається, що це ми вже проходили. Таких славненьких бізнесменів із звичками диктаторів ми вже бачили в різних подобах. По одному і «жменьками».

За різних часів штучно створювалися передумови для існування та функціонування диктаторських режимів. А нині нічого подібного начебто немає. Ой, вибачайте, забув! У нас же є одна наддержава. А чи надовго вона є?

Були часи, були. І ми були «рисаками»... Та ще й якими. Куди все пішло?

2. «Любо, братцы, любо...»

Хотілося б продовжити з позитивними емоціями: любо з братами дружити. Та не виходить. У кожного свій характер, свої тепер інтереси. Забуваємо один одного. Не допомагає й загадкова слов'янська душа. Ну про неї-то ми все знаємо. Загадкова вона для іноземців, для нас — відкрита, але не всім. Закрилася в нас душа останнім часом. Надто багато «плохишів» розвелося серед нас. Інші цінності на слов'янських просторах з'явилися. Закинули їх нам буржуїни, а ми й раді, як індіїці намисту. Чому ти радієш?..

І до чого дійшло? Це коли таке було, щоб брати-слов'яни не прийшли на виручку, а тим паче, байдуже дивились, як супостат бомбить Югославію. Звісно, винятково з демократичних поривань, захищаючи права одних і порушуючи — інших.

Мало, що байдуже дивилися, то ще й схвалили. Ой відгукнеться нам ця, м'яко кажучи, малодушність. Уже відгукнулася.

Нам тепер дедалі в різкіших формах розповідають про сенс життя і наше місце в ньому. На що маємо право, на що ні. Крок ліворуч, крок праворуч — обережно! Росія та Югославія — порушують «права людини», знищуючи бандитів і терористів. Білорусь — вічне більмо на оці потомственних лібералів. Та й зброєю, безсовісна, підторговує, конкуренцію створює. Україна — та взагалі почала забуватися. То авторські права чиїсь порушить, то Македонії наважилася допомагати навести в себе вдома порядок. Учити бойовиків поважати силу закону, честі, гідності.

Одне слово, недобре поводимося. Поводимося так, як диктує час, умови, створені не нами. Адже не ми сприяли появі талібів, ваххабітів та іншої терористичної нечисті. І потім, хто їх готував і навчав, фінансував — Пушкін? На свою, як з'ясувалося, голову збирали цих покидьків, і 11 вересня це підтвердило. Думати треба, панове, коли граєтеся в «імператорів».

Так, отож про слов'ян. А історія нас, видно, нічого не вчить. Система взаємовідносин, де кожен сам по собі на кшталт моя хата скраю — я нічого не знаю, до

Щоб мені було тихо, я сказав!

добра не приводить. Скоріш підкреслює, що в такому разі кожний виживає наодинці і залишається вічно крайнім. А взагалі ніхто не збирається пропонувати нові союзи, але координувати свої дії не завадило б. Ефективна взаємодія і співпраця завжди краще, ніж нічого.

А може, з огляду на сучасні умови та користуючися дуже модною нині політичною лексикою, «заб'ємо стрілку» дядькові Сему з його хлопцями, бо нахабство виходить. «Наїзд» на сфери наших інтересів не «за поняттями» виходить, в натурі.

А взагалі ми мирні люди, але наш бронепоїзд, даруйте, хтось продав.

3. Сполучені ради Америки

Вам нічого це не нагадує? Мені здається, від тісного протистояння з горезвісною «імперією зла» демократична Америка заразилася-таки «імперським» вірусом. Подальший розвиток хвороби передбачити неважко. Мабуть, піде запровадження монументальності та капреалізму. Ой як це нам знайоме. Можемо дати переписати конспект «Короткого курсу КПРС».

Основні симптоми вже навіч. Потоки інформації, безліч прес-конференцій і заяв їхнього головного «товариша», ой, вибачте, просто президента про висновки та рішення американського уряду з питань надійності або відсутності такої у будь-якої країни, про боротьбу з тероризмом, про порушення прав людини ну просто заворожують.

Виступ вищезгаданої високої особи зустрічають бурхливими і тривалими оплесками, які поступово переходять в овації. Ми можемо прислати радників з овацій, досвід у нас є.

Залишилося, щоб кілька екзальтованих дівчат або дам, кинувши капелюшки, демократично знепритомніли.

Далі почнуться наукові конференції про вплив Америки на розвиток міжвідомчого простору, про роль цієї країни в підвищенні пухнастості кроликів та стрибучості кенгуру, лікування юнацьких вугрів на кінчику носа. Потім можна собі уявити, які рекомендації і циркуляри підуть. Особливо щодо написання та вимовляння слів «pencil» та «the fable». Цікаво, а як це сприйматиметься в контексті великого досвіду демократичного перетворення Америки?

Після того, як легко, майже ліберально «замочили» тисячі індійців (Вундед-Ні, мабуть, не забувається), є про що поговорити.

Та й нинішній досвід боротьби за права людини в комплексі з «точковим» пошуком Мілошевича дуже обнадіює. Шукали одного, а розбомбили всю країну. Все-таки знайшли і посадили, тепер самим на часі захищатися. А історію треба знати, ой треба.

Політика подвійних стандартів і призводить до того, що відбувається нині у світі. Як у нас кажуть: «Маємо те, що маємо». Ми не маємо звички відчувати радість, якщо в сусіда неприємності, виховання інше, все-таки 1500-річна історія. І настійно радимо свою ідеологію нам не нав'язувати. Як казав ваш генерал-ліберал: «Хороший індієць — мертвий індієць», мабуть, у демократичному запалі та боротьбі за права людини. Використайте це як епіграф в облаштуванні свого будинку де-небудь у штаті Техас, а не на світових просторах.

Зі своїми справами ми розберемося самі, хоча самим тепер це робити не модно, а ООН «відпочиває», а всі інші вільні. Ось тільки наскільки? І взагалі, хто скривдив «Чебурашку», я вас уважно питаю?

Олександр ВЛАСОВ.
Мал. Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

Анекдот у тему

Внаслідок пожежі в бібліотеці президента Буша згоріли обидві книжки. Одну з них він навіть не встиг розфарбувати.

Актуально

*Дмитро БІЛОУС,
лауреат Національної
премії імені
Тараса Шевченка,
премій імені
Лесі Українки,
Олени Пчілки,
Максима Рильського*

Замовлення

Юлії Тимошенко

***Замовляли акулі пера
в жінці вбачити антигероя,
Показати людину, котра
удає, що за бідних горою.***

***Ну чому б і не взятись за це,
заробити і гроші, і славу.
Що ховає це миле лице? —
він з'ясує, здивує державу.***

***Запалився — що гаяти час? —
він напише про неї есей.
Заіржав журналістський Пегас
і помчав на фазенду до неї.***

***На фазенді вона — чорнороб,
та на думці — державні проекти.
Де ж форпост олігарших жадоб?
Є душа, є вогонь інтелекту...***

***Якщо стала при владі — ділись:
будеш нам, олігархам, до пари,
І рвонем на Канари колись
на Канари? Коли б не на нари...***

***Час минав, розсівалась імла.
та яка її долі адреса?
Знов замовна біда загула:
в тінь Лук'янівки? в рів? під колеса?..***

***Як же йти йому проти добра,
журналісту? знеславити славну?
І не став він чорнити пера,
не пішов на стезю протиправну.***

***Розрядив він нарешті цей сплін:
у довір'я ввійшов, а не втерся.
Так, замовлення виконав він,
та було це — замовлення серця.***

Голуб біля вікна фонду

Знаменитий режисер-експериментатор Андрій Жолдак повернувся до Києва після чергового закордонного вояжу, де показував нові театральні проекти, яких ми ще не бачили.

З цієї нагоди Фонд сприяння розвитку мистецтв в Україні влаштував прес-конференцію. За словами президента фонду Анатолія Толстоухова, «свого часу Жолдак пообіцяв зробити чудо, ми йому повірили, підтримали і не помилилися. Якщо його визнають за межами України, то справді це продукт культури».

Пан Жолдак, як уже стало звичним на подібних прес-конференціях, був грізним, веселим і епатажним. А загалом виглядав щасливим — хоч би й тому, що в столичному театрі імені Франка відновлено його давню безпритульну виставу «Кармен» (прем'єра відбудеться 16 та 27 березня). Він сказав: «Я вже не такий, як був у 1997-му. «Кармен» — красива буржуазна вистава комерційного напряму. А «Швейк», «Не боюся сірого вовка» взагалі були рекламними бомбами!» Серед названих є справді геніальні вистави, і «буржуазність» або «рекламність» там ні до чого. Втім, самооцінкам режисера не варто сліпо довіряти, бо тут він любить перегнути палицю. Художній керівник франківців Богдан Ступка, що теж був на прес-конференції, впевнений в успіху постановки. Він назвав «Кармен» останньою виставою Жолдака-романтика. Іронічна доброзичливість Богдана Сильвестровича цілком зрозуміла: адже Жолдак всюди скаржиться на те, що його не шанують у Києві!

Жолдак назвав себе «людиною в пошуках» і виголосив «думку, яка нічого не значить, але мусить прозвучати». Мовляв, за п'ять років (не пізніше!) у нас має з'явитися сучасний модерновий театр, з розкішними фойє, туалетами, під'їздами, як у всіх столицях світу.

Цікавіше було знати, чи побачать кияни останні роботи Андрія: зроблену в Румунії постановку «Отелло» та «Досвід засвоєння п'єси «Чайка» системою Станіславського», що в Москві визнано кращою виставою 2001 року. Отже, ми все це побачимо у Києві орієнтовно у квітні—травні. А 21, 22 травня у Жолдака прем'єра «Гамлета» в Харкові. Нині він у пошуках актора на роль Гамлета. Серед кандидатур естрадний співак Ель Кравчук, а можливо навіть, це буде співачка.

Наостанок не обійшлося без режисерських штучок: Жолдак з Толстоуховим випустили на волю у відчинене вікно двох білих голубів. Це символізувало відродження українського театру. Один голуб собі полетів, певно, у напрямку академічного театру імені Франка, а «жолдаківський» сів біля вікна фонду. Це був знак залежності? Чи надії? В усякому разі, новинки Жолдака — румунського «Отелло» і московську «Чайку» — ми побачимо завдяки сприянню фонду, бо хороші гастролі нині річ дуже дорога.

Людмила ОПАНАСЕНКО.

«Голос України», 16 березня 2002 року. № 50 (2801)

Куди течуть молочні ріки?

(Початок на 1-й стор.).

І хоч вироблено цього продукту, порівняно з 1990 роком, не більше половини, склади переробних підприємств «тріщать» від сирів, масла, сметани... Досхочу їх також у магазинах і на базарах: у рідного споживача апетит хоч і відмінний, та гаманець порожній, а зарубіжний ринок для нас недоступний — кому потрібний сильний конкурент? Отож реальність така, що вже на весну селяни почнуть годувати молоком... свиней. І годувальниця корова, а нині на подвір'ї їх тримають і по дві-три, буде для родини ярмом: не тільки фізичним, а й моральним. Бо «свіжа» копійка перетвориться на постійний головний біль і не виключено, що під ніж підуть сотні й тисячі Квіток, Майок, Чайок. По суті, вже вдруге народжених, бо нині в країні розпочали проводити племінну роботу. Приміром, у ВАТ «Полтаваплемсервіс» придбали дві групи корів чорнорябої голштинської та червоно-рябої української порід, і корова-рекордистка Полтавка торік дала більше десяти тисяч кілограмів молока! Проте така продуктивність уже не радує, а непокоїть: куди подіти молоко?

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

На Полтавщині доярка за літр надоєного молока отримує одну копійку...

Імперія войовничого плюралізму

Це була одна з останніх імперій, та й то — більше за назвою. Імперією маленьку країну на глум світові оголосив черговий узурпатор з нескінченного ланцюга військових хунт. Імператор, як водиться, правив країною кепсько, і грона гніву народного зріли, як кажуть, на очах. Репресії посилювалися, а стражденний нарід у відчаї хіба що малював у підворіттях карикатури на імператора, неприродно великий ніс якого за формою своєю нагадував величеньку бульбу, улюблену страву і рятувальницю від голоду вірнопідданих. Яструби підбурювали диктатора втопити невірних у власній крові, але в нетрях химерної свідомості зацькованого хижака визріла власна ідея порятунку.

Несподівано генерал звернувся до народу по телебаченню, причому вперше за весь час у цивільному і якось запростецьки, принадно, по-домашньому. Він запропонував співгромадянам разом долати труднощі на основі загальної рівності та партнерства.

І на знак цієї рівності оголосив указ про запровадження в імперії принципу войовничого плюралізму, за яким усі мають право говорити всю правду в усіх інстанціях та за будь-яких ситуацій. А щоб народу стали зрозумілими сенс і масштаб задуманого, імператор дозволив малювати його ніс, вуха, лисину і навіть сідницю де завгодно і як завгодно й кожному, хто тільки цього забажає.

Цього дня газети імперії вперше зарясніли карикатурами, жартами та анекдотами. Правлячі партії висміювали черева, вуха або зріст лідерів опозиції. А опозиційні газети рясніли карикатурами на недолугих генералів та цивільних міністрів хунти. Актори пародіювали політиків, а політики — акторів. А вулиці та подвір'я з ранку до ночі нагадували одну величезну кімнату сміху, заставлену безліччю кривих дзеркал. Від цього всеохоплюючого всенародного глузування не тільки всохли соковиті грона гніву, а навіть поблякло й притупилося повсякденне відчуття голоду. І тільки одна людина — батько нації, її лідер та арбітр — залишила собі право та привілей бути незворушною: це — імператор. Лише пізньої ночі він дозволив собі трохи розслабитися, коли читав надсекретні звіти таємної поліції про конкретні справи опозиції і взагалі будь-кого з інакшемислячих. Списки таємно страчених, тобто пропалих безвісти, імператор спалював власноруч. І коли тоненькі аркушики паперу яскраво палахкотіли, кидаючи різкі тіні від величезного бульбоноса, хазяїн отого генетичного витвору природи тихо хихикав, примовляючи:

— Я ж попереджав вас, дурників, хе-хе, плюралізм мій — войовничий!..

Юрій БОЛЬШАК.

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

Пташиний ринок

— Панове, що ви проходите мимо, ніби мене тут немає?! Я, звісно, не син тата Карла і на мене витріщатися ніби нецікаво, но ту погляньте на моїх рибок. Помилуйтеся цим божим даром, який я виняньчив для вас.

Ось ви, шановний, гадаєте, що вам потрібен папуга, але ви глибоко помиляєтеся. Підійдіть-но ближче, я вам поясню.

Ви не подумайте, що я вас відраджуватиму. Я лише хочу запитати, доки ви не зробили фатальної помилки, невже вам потрібен диктофон, який увесь час працює? Який до того ж вмикається сам по собі і завжди недоречно, та ще й починає вас цитувати вашим-таки голосом... Та ви знаєте, електронні «жучки» менш шкідливі: у них через півроку батарейка «сіла» — і кажи знову, що хочеш. А ці?! У цих пернатих диктофонів «блок пам'яті» — я, доки був по той бік Уралу, полічив — років на двадцять. Спробуй після цього ренегата переконай дружину. Або друга. Або слідчого...

Що?.. Ах, сокола?! Ні, це птах хороший! Тільки що ви з ним робитимете?.. Де?.. Ну, ви мене вбиваєте! Які зайці-куріпки?! Та в наших степах агрономи й ті перевелися. Єдине, чого в нас удосталь, то це тарганів — хоч на експорт відправляй. Але сокіл — гордий птах і на них не полюватиме. Тож ліпше я вам своїх рибок покажу. На вас дивлячись, я так розумію, вам підійдуть скалярії. В міру симпатичні, в їжі невибагливі і, як ідеальна дружина, не вимагають до себе уваги. А головне: мовчать, як риби. І погляньте, яка зосереджена байдужість: що вони бачили, що вони чули — нізащо не здогадаєся, жодними тортурами не випитаєш. А оскільки вони в чомусь сестри окуню, то їх і в юшку можна...

Дивіться-дивіться — це задарма! Ось неони, ось гурамі, а це — барбуси.

А як вам ці красені?! Це — мечоносці. Мізків у них, звісно, як у амеби, але погляньте, як поважно тримаються. Просто як управбуд під час виконання подружнього обов'язку! І ось їх, мечоносців, у юшку не рекомендую. З них замість юшки завжди виходить два літри дистильованої води — жеруть чорти все поспіль: цибулю, картоплю, перець...

А ось це, погляньте сюди, — моя гордість: золота рибка власної селекції. Усе, як у казці, тільки чари малої потужності. Та зате без неводу і довгих пояснень. Ти ще не встиг усвідомити, що подумав, а вона — будь ласка!

Ось, наприклад... Бабуся пенсію отримала, сидить, думає, котрому з онуків гуманітарну допомогу підкинути, а тут з радіоточки: «ДорогиИ-И, пАнимаИ-Ишь, рАссияне...». Бабуся спересердя: «А бодай тобі в роті кисло стало!». А увечері в теленовинах: «Сьогодні головного росіянина екстрено госпіталізовано з діагнозом «кисла печія».

Або ось іще. Зібралися ми увечері всією родиною біля телевізора. Диктор оголошує, що зараз транслюватимуть телевиступ чергового кандидата в претенденти. Синочок, почувши це, з горщика прокоментував: «Ніж усякі дурниці, краще б мультика показали!». Диктор осікся, навушника до вуха притис, а після паузи заявляє: «З технічних причин оголошеного виступу перед народом одного з тих, хто вважає себе обранцем, не буде. Ніж забивати собі голову дурницями, подивіться краще мультпрограму. І не забудьте запросити до екранів своє «майбутнє»...

Що?.. Братимете? Вам котрих?.. Та ось же ціни, з вашого боку! Ні, це не нашими фанеро-пролітними! У нас усе через...

Мені подобається напрямок вашої думки, але я хотів сказати, що через у. о. Маю на увазі курс долара.

Дорого? Та ви що?! За чаклунство я ж не беру, і виходить навіть майже задарма, собі на збиток віддаю. А ви — з величезним зиском: замість сокола матимете казку в житті...

Юрій АЗАНОВ.

Одеса.

Карикатурист продовжує тему

1

Коти хочуть сидіти на дереві, а жирні коти — у Верховній Раді.

Фото Сергія СВЄТЛИЦЬКОГО.

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

2

Тези й антитези

■ Танець допоміг мавпі стати людиною — то танцюймо ж!

■ Багатство особливо огидне, якщо ним володіє сусід.

■ Гігант — це здебільшого карлик, котрий стоїть над добром і злом.

■ Кожний думає про народ, особливо коли пхається в автобус.

■ Справедливість полягає в тому, щоб дурням було легше, ніж розумним.

■ Щоб любити людей, треба мати велике хворе серце.

■ Яка прекрасна гармонія особи з багатством і славою!

■ Дайте мені середній клас, і я країну зроблю пересічною...

Володимир ГОЛОБОРОДЬКО.

Висівки

Як-не-як — реформи на порі

Доля усміхається Кіндрату
(Як-не-як — реформи
на порі!):
Гривнями одержує зарплату,
Доларами лупить хабарі.

Між краплин

Кропила мжичка віти голі,
І хмар ущільнювався плин,
А він зумів без парасолі
Сухим проскочить між
краплин.

Портрет з натури

Попав до керівного
списку —
І вже з трибун гуде хрущем.
Поважний, вибритий
до блиску,
Він так себе несе, як миску,
Ущерть наповнену борщем.

Вадим СКОМАРОВСЬКИЙ.

Сім мішків гречаної вовни

Приємний висновок

Судячи з того, скільки в турецьких борделях наших дівчаток, перед нашою молоддю відкриті всі дороги.

Кругова порука

Найкращим бізнесменом Бананового Маразмадору визнано 20-річного Джоніка Сидора. Найкращим податковим інспектором — начальника податкового управління, його батька — Пітера Сидора. Найкращим губернатором — його дядька — Макса Сидора.

Хитромудра арифметика

Реальне підвищення доходів громадян Бананового Маразмадору становить 120 відсотків, а реальне їх зменшення — 350 відсотків.

Запізніле рішення

У зв'язку з хаосом та бардаком, що панує в Банановому Маразмадорі, там прийнято рішення зупинити всі приватизаційні процеси. Хоча незрозуміло — навіщо це було робити, якщо всі стратегічні об'єкти в цій республіці мафія вже давно прибрала до своїх рук.

Приємна новина

470 тисяч робочих місць створено додатково за останній місяць у Банановому Маразмадорі. Саме на таку кількість зросла армія бюрократів, хабарників, демагогів, лежебок, коротше кажучи — чиновників у держадміністраціях.

Працюють усі

По п'ять тисяч літрів молока надоїли від кожної корови доярки агрофірми «З ранку до ночі». А чиновники Кизяківської райдержадміністрації «видоїли» з кожної агрофірми району по 275 тисяч доларів.

Благання

Чоловіки, та не дивіться ви на жінок, наче чоловік на жінку!

Фінанси

Закінчується будівництво нової насосної станції при Кизяківській облдержадміністрації. З введенням її в експлуатацію планується щомісяця тихенько перекачувати із обласного бюджету в західні банки до 75 мільйонів доларів.

Боротьба триває

У Банановому Маразмадорі тривають ігри у підкидного дурня на кубок Президента. У фінал вийшли дві команди: збірна правоохоронців та адмінресурсу.

За сумісництвом

Губернатор штату Нью-Кози виконав рішення суду і вже не обіймає, як раніше, дві посади. Відтепер він має лише чотири портфелі: портфель глави держадміністрації, депутата, почесного президента футбольного клубу та злодія в законі.

Послуги

Досвідчений спеціаліст надає послуги рахунковим комісіям у підрахунку виборчих бюлетенів. Аферист найвищої проби — маю три судимості. Чудовий результат гарантую!

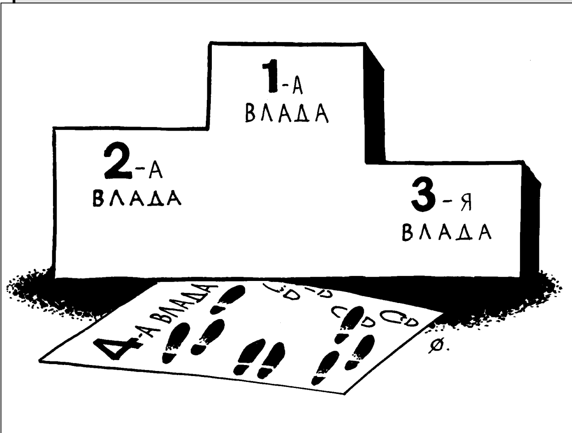
Реклама

Бюро ритуальних послуг «Амба Люкс Інтернешнл» надає комплекс послуг, а також проводжає в останню путь, якщо клієнт ще дихає — не біда, наші спеціалісти за нього потурбуються!

До відома абітурієнтів

Академія підготовки керівних кадрів оголошує набір учнів. Осіб з очевидними задатками мафіозі зараховують поза конкурсом.

Олександр ПЕРЛЮК.

Мал. Василя ФЛЬОРКА.

Мафія й так безсмертна, а з таким адмінресурсом!..

Державний комітет ядерного регулювання України

оголошує конкурс на заміщення вакантних посад в підрозділах центрального апарату Комітету та його територіальних підрозділах:

- помічника Першого заступника Голови,
- головного спеціаліста Відділу бухгалтерського обліку,
- начальників відділів,
- завідувача сектору аварійної готовності,
- головних спеціалістів,
- провідних спеціалістів,
- спеціалістів 1-ої категорії,
- головних спеціалістів — державних інспекторів,
- провідних спеціалістів — державних інспекторів,

Інформація про вакантні посади та кваліфікаційні вимоги публікується в глобальній мережі Internet (на сайті Держатомрегулювання України) —www. snrcu. gov. ua).

З вимогами до конкурсантів можна ознайомитися при поданні документів.

Контактний телефон: 254-34-90,

Заяви подаються протягом місяця з дня публікації за адресою: 01011, м. Київ-11, вул. Арсенальна,9/11, кімн.519.

Господарчий суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) порушив справу № 33/31Б про банкрутство СУРП ООО «Укр-Рос Транзіт» (83004, м. Донецьк, вул. Зініна, 19-А; р/р 26009072300 в АКБ Донмiськбанк м. Донецька, МФО 334970, код ЗКПО 30482624).

Розпорядник майна Карпачєва Л. А., ліцензія № 249760.

Заяви кредиторів та санаторів приймуються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Шановний(а) акціонер!

Правління ВАТ «НИВА» повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 7 травня 2002 року об 11.00 за адресою: Київська обл., м. Вишневе, вул. Промислова, 10. Реєстрація акціонерів з 10.00 до 11.00 2002 р.

Порядок денний:

1. Звіт про роботу Правління за 2001 рік.
2. Затвердження річного звіту та балансу за 2001 рік.
3. Затвердження рішення Правління щодо зменшення заборгованості Товариства.
4. Внесення змін та доповнень до Статуту.
5. Про перевибори Правління і Голови Правління.
6. Про перевибори Спостережної Ради.
7. Про перевибори Ревізійної комісії.
8. Делегування частини належних зборам повноважень до компетенції Правління Товариства та Спостережної Ради.
9. Вирішення питання щодо продажу частини майнового комплексу, розташованого в с. Мила, Києво-Святошинського району.
10. Вирішення питання щодо створення, у якості засновника, Товариством юридичної особи.

Для участі у зборах необхідно мати паспорт; для представників акціонерів — доручення, що має бути оформлене згідно з чинним законодавством та паспорт.

Довідки за телефоном: (298) 5-05-11.

Правління ВАТ «НИВА».

К сведению акционеров АОЗТ «Экометалл»

Акционерное общество закрытого типа «Экометалл» сообщает, что 30 апреля 2002 г. состоится Общее собрание акционеров.

Повестка дня.

1. Отчет о финансово-хозяйственной деятельности за 2000 — 2001 г.
2. Определение основных направлений деятельности и утверждение плана работы общества на 2002 г.

Место проведения: г. Днепропетровск, пл. Ленина,1, офис 139.

Регистрация акционеров с 11.00 до 12.00 по адресу: г. Днепропетровск, пл. Ленина,1, офис 139. На основании документов, удостоверяющих полномочия.

Постановою Господарського суду м. Києва по справі № 24/111-б, визнано банкрутом приватне підприємство «Герал» (код ЄДРПОУ 30968483, м. Київ, Печерський узвіз, 15) та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором по справі № 24/111-б призначено Ламонову Олександру Михайлівну (ліцензія № 250202 від 12.12.2001 року).

Заяви кредиторів про грошові вимоги, підтверджуючі документи та заяви можливих санаторів подаються до Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б) у місячний термін з дня опублікування оголошення.

Ліквідаційна комісія РПО «Укруглеекологія» реалізує на відкритих торгах майно банкрута за початковою ціною з урахуванням ПДВ, в грн.:

- незавершене будівництво — адміністративної будівлі площею 1040,6 кв. м;
- огорожа із залізобетонних плит 26 п. м.,

яке знаходиться за адресою: м. Луганськ, кв. Алексеєва, 2.

Ціна 70314 грн.

У разі надходження однієї заявки на придбання майнового об'єкта, його продаж здійснюється за експертною оцінкою.

Термін прийняття заяв: протягом 27 календарних днів з моменту публікації.

Аукціон буде проведено через 30 календарних днів з моменту публікації.

Служба з організації та проведення аукціону: м. Луганськ, вул. Лермонтова, 1а, тел. 52-54-97.

Господарський суд Миколаївської області Постановою від 6 березня 2002 року (справа № 2/133) визнав банкрутом та розпочав ліквідаційну процедуру ТОВ «Ніком-Техмет», 54028, м. Миколаїв, вул. Космонавтів, 91, р/р № 26009301432693 в Центральному відділенні ПІБ м. Миколаїв.

Ліквідатором призначено Томашевського О. О. (ліцензія Міністерства економіки України АА № 250051), к. т. 23-12-61.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Господарський суд м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б) порушив справу № 23/137 про банкрутство ВАТ «Голосіївський завод стінових матеріалів та конструкцій» (код ЄДРПОУ 04012359, м. Київ, вул. Голосіївська, 13, р/р 26008000053501 в АКБ «Київ» МФО 322498).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Капелюшного І. В., ліцензія сер. АА № 249639 від 19.10.2001 р. (03037, м. Київ-37, а/с 53, тел. 249-35-83).

Письмові заяви кредиторів направляти в місячний термін з дня публікації до господарського суду та розпорядника майна.

Господарський суд м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б) порушив справу № 23/140 про банкрутство Державної агрофірми «Квіти України» (код ЄДРПОУ 03363648, м. Київ, вул. Тираспільська, 43, р/р 26007200002633 в Шевченківському відділенні УСБ м. Києва, МФО 322089).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Капелюшного І. В., ліцензія сер. АА № 249639 від 19.10.2001 р. (03037, м. Київ-37, а/с 53, тел. 249-35-83).

Письмові заяви кредиторів та заяви санаторів направляти в місячний термін з дня публікації до господарського суду та розпорядника майна.

Господарський суд Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Тюленіна, 21), постановою від 15.02.2002 р. за справою № 5/3/452-01 про банкрутство визнав ДП «Оздоббуд» ВАТ «Енергодарбуд» (71500, Запорізька обл., м. Енергодар, промзона, а/с № 75, р/р 26002301190017 в АК ПІБ м. Енергодар, МФО 313098, код ОКПО 20503648) банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Романа С. Г. (ліцензія серія АА № 047781).

Контактні телефони: (06139) 3-28-53, 3-21-02.

Закрите акціонерне товариство «Український промислово-енергетичний концерн» (м. Київ, вул. Предславинська, 43/2 ідент. код 24939684, зареєстроване Печерською РДА м. Києва, р/р 26003278 в АБ «Укргазбанк», МФО 320478) об'являє про свою ліквідацію в зв'язку з банкрутством, згідно постанови Господарського суду від 05.03.2002 р. справа № 24/114-б.

Претензії кредиторів ЗАТ «Український промислово-енергетичний концерн» приймаються протягом одного місяця з дня публікації.Контактний телефон ліквідаційної комісії: 495-13-98.

Печатку Спільного українсько-російського підприємства товариства з обмеженою відповідальністю «Ексельсіор» (ЄДРПОУ 14335715), реєстраційне свідоцтво № 3451 від 11.03.93) визнаного банкрутом, згідно постанови Господарського суду м. Києва № 23/615 від 05.11.01 вважати недійсною.

ВАТ «Бериславський райагробуд»

код ЕДРПОУ 01352787 юридична адреса: м. Берислав, Херсонської області, вул. Губайдуліна, 39. Зареєстроване Бериславською райдержадміністрацією 10 липня 2001 р. за № 148 повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії приймаються протягом двох місяців.

До відома громадськості ТОВ «МАКС-2001», м. Київ, вул. В. Кільцева, 6, тел. 474-06-91 подало до Національної комісії регулювання електроенергетики заяву про видачу ліцензії з постачання електроенергії за нерегульованим тарифом за місцем здійснення заявленої діяльності — Україна.

Ухвалою Господарського суду (00030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) по справі № 24/99 від 26.02.2002 року порушено справу про банкрутство ВАТ «Київське АТП-13067» (юридична адреса: м. Київ, вул. Жуковського, 22), ідент. код 05475185, р/р 26002301255409 в Московському відділенні Промінвестбанку, МФО 322175.

Арбітражного керуючого по справі призначено Яблонського Володимира Володимировича (ліцензія № 249580, видана Міністерством економіки України від 19.10.2001 року), тел: 495-13-98.

***Західно-українська торгова компанія «Продторг»** (код ЗКПО 308463980) повідомляє про зменшення статутного фонду до 14000 (чотирнадцяти тисяч грн.).*

м. Чернівці, пров. Складський, 3А. Довідки за телефонами: (0372) 58-58-91, 58-58-92, 58-58-93.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Рецитал»

(ідентифікаційний код 30575619, юр. адреса: м. Київ, вул. Чигоріна,12) зареєстроване Печерською районною державною адміністрацією міста Києва 19 жовтня 1999 року повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця.

Господарський суд Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) порушив справу № 14/18 про банкрутство відкритого акціонерного товариства «Райагропостач», код ЄДРПОУ 00905793 (57133, Миколаївська обл., Миколаївський район, с. Сливино; р/р 26007301430136 в Миколаївському Центральному відділенні Промінвестбанку, МФО 326438). Розпорядником майна призначений Кукін Володимир Володимирович, ліцензія серія АА № 249577 від 19.10.2001 р. (54001, м. Миколаїв, вул. Набережна, 5, оф. 1, тел./факс (0512) 35-63-10).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

ВАТ «Махаринецький цукровий завод» повідомляє:

Загальні збори акціонерів товариства відбудуться 30 квітня 2002 року за адресою: Вінницька область, Козятинський район, с. Махаринці.

Початок об 11 години.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління про підсумки фінансово-господарської діяльності за 2001 рік та напрямки діяльності на 2002 рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Затвердження річного балансу, розподілу прибутку за 2001 рік.
4. Внесення змін до статуту ВАТ «Махаринецький цукровий завод».
5. Внесення змін до «Положення про раду» (спостережну раду) відкритого акціонерного товариства «Махаринецький цукровий завод».
6. Внесення змін до «Положення про ревізійну комісію».
7. Вибори голови правління та членів правління.
8. Вибори голови та членів спостережної ради.
9. Вибори голови та членів ревізійної комісії.
10. Про передачу частини повноважень виконавчому органу.

Реєстрація учасників загальних зборів акціонерів з 10 до 11 години за місцем проведення зборів.

Для реєстрації та участі в зборах необхідно мати при собі:

— документ, що посвідчує особу (паспорт);

— доручення на право участі в зборах (для представників акціонерів).

Пропозиції акціонерів щодо порядку денного зборів приймаються не пізніше за 30 днів до дати їх проведення.

Контактний телефон: 2-30-09.

Голова правління ВАТ «Махаринецький цукровий завод»

ВАТ «Корал-Банк»

повідомляє про проведення загальних зборів акціонерів, які відбудуться 14 травня 2002 року о 10.00 за адресою: м. Київ, Повітрофлотський проспект, 54.

Порядок денний:

1. Звіт правління банку про діяльність ВАТ «Корал-Банк» у 2001 році.
2. Затвердження звітів та висновків ревізійної комісії банку та зовнішнього аудитора за 2001 рік.
3. Затвердження балансу банку та звіту про фінансові результати за 2001 рік.
4. Розподіл прибутку банку за 2001 рік, формування фондів та резервів.
5. Визначення основних напрямків діяльності банку на 2002 рік.

Правління ВАТ «Корал-Банк».

Господарським судом Херсонської області (73000, м. Херсон, вул. Горького, 18) порушено справу № 6/1-Б про банкрутство ВАТ «Херсонська макаронна фабрика» (вул. Ливарна, 10, розрахунковий рахунок 26007001013088 в ХФ АК «Укоопспілка», МФО 352736, код 00380215).

Розпорядником майна призначено Косенко Сергія Георгійовича (м. Херсон, провулок Військовий, 6, 2поверх, кімната, 8, ліцензія № 249849 серія АА від 22.10.2000).

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Товариство з обмеженою відповідальністю «РАПІД-1»

(код ЄДРПОУ 24078700, м. Васильків, Київська обл., вул. Соборна, 87) оголошує про ліквідацію.

Претензії приймаються протягом двох місяців від дати опублікування цього оголошення. Ліквідаційна комісія знаходиться за адресою: м. Київ, пр-т Червоних Козаків, 6, тел. 531-39-71.

Правління ВАТ «Універсам № 22»

повідомляє про доповнення до Порядку денного пункт 7 в такій редакції:

7. Про реконструкцію будівлі ВАТ «Універсам № 22».

ДП «АВТ» ідентифікаційний код за ЄДРПОУ 24918725, юридична адреса — 04655, м. Київ, вул. Гаванська, 4, повідомляє про свою ліквідацію за рішенням власників.

Претензії приймаються протягом 2-х місяців з дня опублікування.

Тел.: 462-57-00.

Валерій ЛОБАНОВСЬКИЙ:
«Не збираюся змагатися зі Скалою»

Позавчора у тренувальному центрі ФК «Динамо» (Київ) у Кончі-Заспі прес-служба клубу влаштувала для журналістів традиційну зустріч з Валерієм Лобановським.

— Чи задоволені кількістю та якістю тренувальних матчів у проміжку між колами чемпіонату?

— Поєдинків не бракувало. Але якість гри наших суперників, на жаль, не завжди задовольняла. Візьмімо хоча б недавню гру проти румунської «Університаті». Ніби технічна, добротна команда, але грає лише ззаду й поперек поля. Вперед чомусь не йде. Це нагадувало зустріч з «Таврією». Обидві команди продемонстрували доволі середній рівень.

— Хто з підопічних підготувався найкраще? Як справи в Косовського?

— Мені важко когось виокремлювати. Грунтовні висновки можна робити лише тоді, коли відбудеться кілька офіційних матчів. Але вже тепер можна сказати: ті, хто не травмувався, виконали підготовчу програму і мають непогані показники.

Щодо Косовського. Він довго хворів, лікувався. І нині має певні проблеми зі здоров'ям. Але сподіваємося, що вже незабаром цей потрібний гравець працюватиме в загальній групі.

— Окремі видання й телеканали багато уваги приділяють майбутньому протистоянню Лобановський — Скала. Що можете сказати про це?

— Я — за гармонійний футбол, але нікому ніколи не нав'язую свою точку зору. Тому не збираюся змагатися з паном Скалою. Може, він планує таке — я не знаю. Один тренер практикує довгі передачі, інший — короткі. Хтось робить ставку на особистості, хтось — на колектив. І критикувати його, як на мене, недоцільно. Тренер — творча особистість, яка має право на помилку. Інакше не буде прогресу. Я дуже поважаю пана Скалу. Він чудово працював з «Пармою». Але з його тренерським кредо не знайомий.

— Чи прогресує Лакі Ідахор?

— Уже трохи опанував російську. Але ще не все розуміє. Однак нігерійський форвард має чудові природні, генетичні дані. Вміє боротися, у нього хороша швидкість. Усе це намагаємося розвинути в ньому. Ідахора, до речі, вперше запросили до національної збірної Нігерії на товариський матч.

— Чому ніяк не визначитеся з постійним місцем для Гіоане?

— Він чудовий і перспективний футболіст. Але не все ще розуміє. Потрібен час для того, щоб він освоївся по-справжньому.

— Кому віддасте перевагу з воротарів?

— Дуже добре, що в моєму розпорядженні є двоє кваліфікованих, класних голкіперів. І Рева, і Шовковський сумлінно працюють і готові в кожному матчі вийти у стартовому складі.

— Скільки часу потрібно буде для створення нової суперкоманди?

— Принаймні не рік. Якщо це десь зробили, то ми охоче поїдемо туди вчитися. «Ліверпуль», наприклад, створювали п'ять сезонів.

У нас зібрано гравців зі Східної Європи, Узбекистану, Нігерії. Ми можемо конкурувати не за рахунок фінансових можливостей, а завдяки максимальному використанню потенціалу кожного гравця, застосуванню різних тактик. Як на мене, закордонні зірки в Україні не приживуться. Та й не поїдуть до нас. Дорогий футболіст може розвалити колектив. Гратиме гірше, а отримуватиме значно більше від решти. Це неодмінно викличе невдоволення команди. Наше завдання — шукати нові таланти в себе, вирощувати їх. А такий досвід київське «Динамо» має.

— Поширюються чутки, що вас знову запросили на роботу зі збірною Кувейту?

— Нічого про це не знаю.

— Які ваші політичні переконання?

— Я не політик і політикою не займаюся. Щоправда, стежу за розвитком подій у державі, як і належить свідомому громадянинові...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: Валерій Лобановський під час прес-конференції.

Фото Сергія ВАСИЛЬЄВА (УНІАН).

Споживатимемо вітчизняний продукт...

З регулярними показами матчів футбольних чемпіонатів Італії, Англії та Іспанії різними українськими телеканалами у великому обсязі, як кажуть, передали куті меду. І вітчизняні вболівальники скучили за рідною продукцією. Інакше кажучи, за показом матчів національного чемпіонату. І от, здається, мрії прихильників нашого футболу близькі до здійснення.

Відповідно до угоди, укладеної між ПФЛ і НТКУ, Перший національний телеканал (УТ-1) транслюватиме по одній зустрічі з кожного туру у прямому ефірі. Окрім того, вболівальники матимуть змогу спостерігати ще й за півфінальними матчами розіграшу Кубка України.

Рада Ліги запропонувала клубам самим визначитися з найцікавішими матчами, які мають побачити глядачі. У результаті перелік телетрансляцій у березні—квітні набув такого вигляду:

Чемпіонат країни. 16 березня. «Металург» М — «Карпати». **25 березня.** «Металіст» — «Металург» Зп. **31 березня.** «Шахтар» — «Карпати». **7 квітня.** «Ворскла» — «Поліграфтехніка». **8 квітня**. «Карпати» — «Динамо». **13 квітня.** «Шахтар» — «Арсенал». **21 квітня.** «Металург» Зп — «Дніпро». **27 квітня.** «Динамо» — «Металіст».

Кубок України. 1/2 фіналу. 4 квітня. «Металург» Д — «Динамо». **2 травня.** «Шахтар» — «Дніпро».

У день турів, окрім прямої трансляції, увечері телеглядачі дивитимуться також 30-хвилинні огляди решти матчів.

Календар ігор Кубка і чемпіонату України з футболу 2001/2002 (друге коло) та зустрічей національної збірної

2001 2002 ПФЛ ЧЕМПІОНАТ УКРАЇНИ З ФУТБОЛУ

14-й тур. 16 березня (субота)

«Поліграфтехніка» — «Металіст, «Металург» Зп — «Арсенал», «Таврія» — «Металург» Д, «Металург» М — «Карпати», «Дніпро» — «Кривбас», «Шахтар» — «Ворскла», «Динамо» — «Закарпаття».

21 березня (четвер)

Міжнародний товариський матч національних збірних **Японія—Україна**

15-й тур. 25 березня (понеділок)

«Закарпаття» — «Поліграфтехніка», «Ворскла» — «Динамо», «Кривбас» — «Шахтар», «Металург» Д — «Металург» М, «Металіст» — «Металург» Зп, «Карпати» — «Дніпро», «Арсенал» — «Таврія».

27 березня (середа)

Міжнародні товариські матчі молодіжної та національної збірних **Румунія—Україна**.

16-й тур. 31 березня (неділя)

«Поліграфтехніка» — «Металург» Зп, «Таврія» — «Металіст», «Металург» М — «Арсенал», «Дніпро» — «Металург» Д, «Шахтар» — «Карпати», «Динамо» — «Кривбас», «Закарпаття» — «Ворскла».

4 квітня (четвер)

Перші матчі 1/2 фіналу розіграшу Кубка України-2002.

«Металург» Д — «Динамо», «Дніпро» — «Шахтар»

17-й тур. 7 квітня (неділя)

«Ворскла» — «Поліграфтехніка», «Кривбас» —«Закарпаття», «Металург» Д — «Шахтар», «Металіст» — «Металург» М, «Металург» Зп — «Таврія».

8 квітня (понеділок)

«Металург» Д — «Шахтар», «Карпати» — «Динамо», «Арсенал»— «Дніпро».

18-й тур. 13 квітня (субота)

«Поліграфтехніка» — «Таврія», «Металург» М — «Металург» Зп, «Закарпаття» — «Карпати», «Ворскла» — «Кривбас», «Дніпро» — «Металіст», «Шахтар» — «Арсенал», «Динамо» — «Металург» Д.

16—17 квітня (вівторок—середа)

Міжнародні товариські матчі молодіжної та національних збірних **Україна—Грузія.**

19-й тур. 21 квітня (неділя)

«Кривбас» — «Поліграфтехніка», «Карпати» — «Ворскла», «Металург» Д — «Закарпаття», «Металіст» — «Шахтар», «Металург» Зп — «Дніпро», «Таврія» — «Металург» М, «Арсенал» — «Динамо».

20-й тур. 27 квітня (субота)

«Шахтар» — «Металург» Зп, «Динамо» — «Металіст», «Дніпро» — «Таврія», «Поліграфтехніка» — «Металург» М, «Закарпаття» — «Арсенал», «Ворскла» — «Металург» Д, «Кривбас» — «Карпати».

2 травня (четвер)

Матчі-відповіді розіграшу Кубка України-2002

«Динамо» — «Металург» Д, «Шахтар» — «Дніпро».

21-й тур. 7 травня (вівторок)

«Карпати» — «Поліграфтехніка», «Металург» Д — «Кривбас», «Металіст» — «Закарпаття», «Металург» Зп — «Динамо», «Таврія» — «Шахтар», «Металург» М —«Дніпро», «Арсенал» — «Ворскла.

22-й тур. 12 травня (неділя)

«Поліграфтехніка» — «Дніпро», «Шахтар» — «Металург» М, «Динамо» — «Таврія», «Закарпаття» — «Металург» Зп, «Ворскла» — «Металіст», «Кривбас» — «Арсенал», «Карпати» — «Металург» Д.

17—19 травня

Москва: міжнародний турнір з футболу з участю національної збірної України

23-й тур. 18 травня (субота)

«Металург» Д — «Поліграфтехніка», «Арсенал» —«Карпати», «Металіст» — «Кривбас», «Металург» Зп — «Ворскла», «Таврія» — «Закарпаття», «Металург» М — «Динамо», «Дніпро» — «Шахтар».

Матчі 23-го туру з участю команд, що делегували до збірної України більш як двох футболістів, відбудуться 7 червня

24-й тур. 25 травня (субота)

«Поліграфтехніка» — «Шахтар», «Динамо» — «Дніпро», «Закарпаття» — «Металург» М, «Ворскла» — «Таврія», «Кривбас» — «Металург» Зп, «Карпати» — «Металіст», «Металург» Д — «Арсенал».

Матчі з участю команд, що гратимуть у фіналі розіграшу Кубка України-2002, відбудуться 30 травня

26 травня (неділя)

Фінальний матч розіграшу Кубка України-2002.

25-й тур. 3 червня (понеділок)

«Арсенал» — «Поліграфтехніка», «Металіст» — «Металург» Д, «Металург» Зп — «Карпати», «Таврія» — «Кривбас», «Ворскла» — «Металург» М, «Дніпро» — «Закарпаття», «Шахтар» — «Динамо».

26-й тур. 11 червня (вівторок)

«Поліграфтехніка» — «Динамо», «Закарпаття» —«Шахтар», «Дніпро» — «Ворскла», «Металург» М —«Кривбас», «Карпати» — «Таврія», «Металург» Д — «Металург» Зп, «Арсенал» — «Металіст».

16 червня (неділя)

Матч плей-оф.

! У номер

Наймолодший серед кавалерів

Позавчора в палаці «Україна» Президент нашої країни Леонід Кучма вручив орден Ярослава Мудрого чемпіонові світу з шахів за версією ФІДЕ Русланові Пономарьову. 18-річний шаховий король став наймолодшим кавалером високої нагороди.

На знімку: під час вручення нагороди.

Фото Валерія СОЛОВЙОВА (Укрінформ).

■ *Футбол*

Лише результати

Кубок УЄФА. 1/4 фіналу. Перші матчі. «Хапоель» (Ізраїль, Тель-Авів) — «Мілан» (Італія). 1:0. «Інтер» (Італія) — «Валенсія» (Іспанія). 1:1. ПСВ (Нідерланди) — «Фейєноорд» (Нідерланди). 1:1. «Слован» (Чехія) — «Боруссія» (Німеччина, Дортмунд). 0:0.

Першість України. Перша ліга. 18-й тур. «Оболонь» — «Вінниця». 5:0. «Волинь-1» — «Дніпро-2». 2:0. «Електрометалург-НЗФ» — «Борисфен». 0:0. «Чорноморець» — ЦСКА. 2:0. «Карпати-2» — «Шахтар-2». 2:1. «Миколаїв» — «Прикарпаття». 0:0. «Динамо-2» — «Зірка». 1:2. «Нива» — «Нафтовик». 0:0. «Сталь» — «Полісся». 0:1.

■ *Бокс*

Тайці й українці. Взаємозацікавленість зростає

Розширюються міжнародні зв'язки, зростає авторитет та вплив на міжнародну спортивну спільноту Української асоціації професійних видів єдиноборств (УАПВЄ), президентом якої є голова ДПА України Микола Азаров. Торік асоціація провела багато турнірів, а її провідні спортсмени досягли добрих результатів на рингу. Зокрема, чемпіонами світу в різних міжнародних версіях стали Сергій Рубис, Віталій Ципко, Роман Ковальчук, Володимир Ходаковський. А Ігор Вовчанчин на престижних змаганнях з боротьби прайд в Японії тричі виборював звання чемпіона світу.

Цього року в різних містах нашої країни пройдуть турніри з бойових мистецтв на Кубок Президента України. Перші з цього великого циклу відбулися в Житомирі та Фастові.

Та не лише спортивними змаганнями живе асоціація. Вона активно поглиблює й міжнародні ділові контакти. Щойно з далекого екзотичного Таїланду повернувся віце-президент УАПВЄ Андрій Чистов, який брав участь у міжнародному спортивному бізнес-форумі. Запрошення українського представника на таку зустріч не випадкове. Асоціація протягом багатьох років підтримує тісні зв'язки з різними федераціями і клубами Таїланду, підприємствами і компаніями, які працюють у галузі спортивної індустрії, тощо. Учасників конференції приймали в уряді Таїланду. На закінчення форуму Андрію Чистову було вручено сертифікат почесного торгового представника Таїланду в Україні. Можливо, ця акція слугуватиме більшому пожвавленню взаємовигідних стосунків між двома країнами. Схоже, зацікавленість тайців у цьому є.

На знімках: *вручення сертифіката Андрію Чистову.*

Атакує чемпіон світу львів'янин Роман Ковальчук.

Сьогодні стартує друге коло футбольного чемпіонату країни

Фото з конверта

У Дани болять вушка...

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Київ.

Це цікаво

Озеро-привид

У Південній Осетії неподалік міста Цхінвалі є озеро Ерцо площею близько 0,5 кв. кілометра. Розташоване воно на висоті дві тисячі метрів над рівнем моря. А цікаве тим, що через кожні три—п'ять років... зникає під землею, ніби хтось виймає пробку в великій ванні. В озері водяться лише тритони, риба, мабуть, побоюється селитися у такій несталій водоймі. Вчені пояснюють феномен зникаючого озера наявністю карстрових печер під його дном. Саме туди і звідти переливається озерна вода, залежно від «настрою» підземних вод.

Хліб... на деревах

Цінне джерело харчування поширене у тропіках. Це хлібні дерева. В одного виду дерев плоди досягають розміру невеликої дині. Другий вид зветься джек або джек-дерево. Його величезні плоди вагою до 20—25 кілограмів ростуть просто на стовбурах та на товстих старих гілках дерева. Такий спосіб розвитку плодів зустрічається у багатьох тропічних рослин і відомий у ботаніці як кауліфлорія. Урожаю одного хлібного дерева достатньо для того, щоб впродовж року прогодувати двох-трьох осіб. Плоди багаті на крохмаль, їх можна варити і смажити, а якщо дати заграти — вони перетворюються на масу, що нагадує за смаком тісто. На Цейлоні плоди джек-дерева входять до меню майже кожного обіду та вечері.

Підготувала Марина КРИВДА.

Народний календар

Місяць березень за один день сімох жінок міняє

18 березня — Конона. Жінки передивляються й перебирають городнє насіння: на Кононовій днині город сниться господині. Святкують власники коней, бо Конон — покровитель цих тварин.

22 березня — Сорок святих, або Сорок мучеників. Якщо цього дня тепло, то стільки днів утримається гожа днина, а холодно — бути сорока морозам. Завбачливі господарі починають готувати збіжжя для ранніх зернових, а жінки — висівати розсаду капусти.

Прикмети березня

■ Птахи в'ють гнізда на сонячній стороні — на холодне літо.

■ Ранній грім у березні — чекай повернення морозів.

■ Качки прилетять гладкі й угодовані — весна буде довга й холодна.

■ Сині хмари — на тепло і дощ.

■ Якщо з берези тече багато соку — літо буде дощовим, і навпаки.

АСТРОЛОГІЧНИЙ ПРОГНОЗ на 18—24 березня 2002 року

Багато хто відчує сильний тиск на власну думку. Можливі істотні зрушення у фінансових справах або особистих взаємостосунках.

ОВЕН. Під тиском обставин для вас відкриється нова інформація, яку раніше, можливо, приховували. Імовірно, ви розпочнете інтригу або станете мимовільним учасником чужої гри. Це буде пов'язано з інформаційною сферою, контактами з близьким і далеким оточенням.

ТЕЛЕЦЬ. На цьому тижні ви отримаєте звістку від друзів або покровителів, після якої змушені будете зайнятися розв'язанням своїх фінансових проблем. Не нехтуйте інформацією, яку отримаєте, навпаки — виявіть рішучість і заповзятливість, розпочніть активно діяти.

БЛИЗНЯТА. Думка вашого шефа може внести непорозуміння у ваші стосунки з партнерами по роботі. Будьте до цього готові і не піддайтеся на випадкову провокацію. Будете дуже задоволені собою, якщо збережете добрі стосунки і з начальством, і з колегами.

РАК. Усі, хто зв'язаний у своїй діяльності зі сферою вищої освіти, бізнесом, консультативною діяльністю, можуть зіткнутися з непояснениими труднощами і серйозним опором реформам, що проводяться на роботі. Зверніться по допомогу до друзів і однодумців.

ЛЕВ. На ваші плечі ляже величезний вантаж проблем і турбот, пов'язаних з вашими дітьми і коханою людиною. Можливі труднощі в інтимних стосунках, будьте терплячі й постарайтеся не дати спалахнути сварці. Спрямовуйте свою активність на досягнення професійних або соціальних цілей.

ДІВА. Ви вже не зможете відкласти вирішення своїх взаємостосунків з батьками і дружиною(чоловіком). Якщо пустите ситуацію на самоплив, може виникнути конфлікт, який тільки погіршить ваші взаємини. Дієвими будуть консультація фахівця або порада авторитетної людини.

ТЕРЕЗИ. Вам доведеться ознайомитися і проаналізувати величезну кількість листів, документів та іншої найрізноманітнішої інформації. Щоб полегшити собі завдання, можете знайти помічників, які швидко впораються з цією проблемою, особливо, якщо вони за це отримають матеріальну винагороду.

СКОРПІОН. Ваші діти, кохана людина або захоплення змусять вас розщедритися. Витрати очікуються великі, а прибуток мізерний, через це ви будете змушені багато у чому себе обмежити. Не засмучуйтеся. Адже ви їм допомогли, принесли радість.

СТРІЛЕЦЬ. Можливо, вам доведеться терміново оформляти документи на нерухомість, цінне майно, приватизацію земельних ділянок або квартири. Можете почати наводити порядок не лише в паперах, а й удома або на вашій ділянці.

КОЗЕРІГ. Ви будете змушені встигати скрізь, бути товариським і жвавим, відбудеться багато потрібних зустрічей і контактів. І все через те, що ви випадково дізнаєтеся про події, які від вас, можливо, приховували. Доведеться вивести на чисту воду своїх співробітників, які інтригують проти вас або просто розпускають плітки.

ВОДОЛІЙ. Головна тема, якою вам доведеться серйозно зайнятися на цьому тижні, — це бажання мати ще більшу впевненість і стабільність у любовних стосунках. Шляхи досягнення мети в усіх різні: хтось із вас сподівається домогтися цього завдяки фінансовому успіху, хтось знищується вірою у Бога.

РИБИ. Доведеться здійснити чимало марних поїздок, провести непотрібних зустрічей. Ви або ваш співрозмовник будете дуже балакучі або зовсім неконтактні. Це слід пережити заради вирішення питання купівлі-продажу нерухомості, проблем, пов'язаних з батьками.

Посади один раз, а сім — придивляйся

У саду чи на городі

Сорт вибраного саджанця визначає не лише разову, а й стабільну врожайність протягом усього його життя в саду. Тому, купуючи саджанці для свого саду, варто звертати увагу на рівень зимостійкості та пристосованості сорту до умов вирощування. Адже у разі досягнення певного мінімуму температури рослина може замерзати і, навпаки, у відлигу може виходити зі стану спокою і вимерзати у разі повернення холодів. Цим страждають багато сортів черешні, абрикоса, груші, низка сортів яблуні. Нехтування цією вимогою є основною причиною невдач, особливо для садоводів-початківців. Найліпше не піддаватися спокусі мати особливі плоди, які вирощують у південних областях, не варто ризикувати там, де гранично низька можливість успіху. А якщо вже так вийшло, що в саду є одне-два дерева цінного, але слабозимостійкого сорту, його цілком під силу переприщепити у крону стійкого сорту, тобто вирощувати сорт на кроноутворювачі.

Денис ПЕТРІВ.

Київ.

Косметичка

Яйцем по волоссю

■ Змішайте одну столову ложку будь-якого шампуню, одне яйце та одну столову ложку желатину в порошку. Повільно збийте, щоб не було грудочок. Нанесіть на вологе волосся і потримайте 5—10 хвилин, після чого добре його промийте. Цей склад містить багато протеїну, волосся стає гарним і густим.

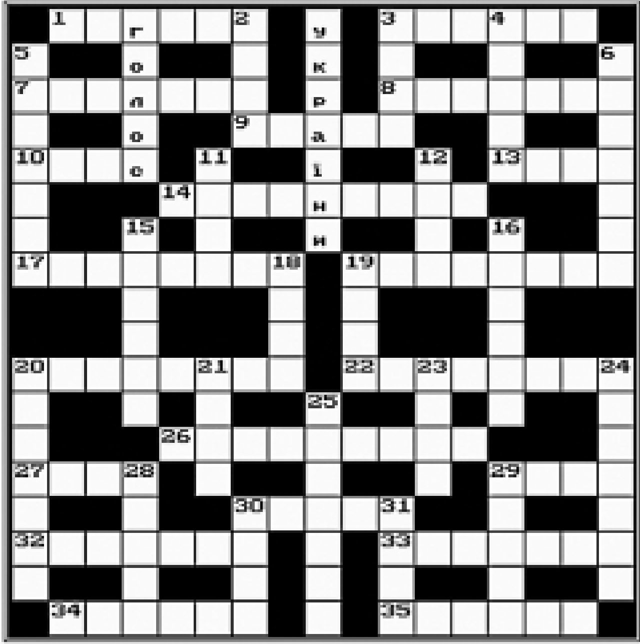
■ Два жовтки змішайте із соком половини лимона і додайте кілька крапель будь-якого коньяку. Отриману суміш увітріть у коріння волосся. Через півгодини волосся ретельно промийте підкисленою водою.

Кросворд

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 1. Одна з трьох богинь помсти у давньогрецькій міфології. 3. Химерне явище, привид, примара, ілюзія. 7. Рідка приправа до страви. 8. Лабораторна хімічна посудина грушовидної форми. 9. Гарна, приваблива зовнішність. 10. Розумна підстава. 13. Мілке місце річки, в якому можна переходити на інший бік. 14. Розділ мовознавства. 17. Головний учасник бою биків. 19. Старовинний вітрильний корабель. 20. Вид командних змагань з бігу. 22. Морська промислова риба. 26. Внутрішня частина стовбура. 27. Міжнародна угода великого політичного значення. 29. Податок, сплачуваний за перевезення товарів через кордон. 30. Великий водяний гризун. 32. Відблиск пожежі. 33. Висота бічної грані у правильній піраміді. 34. Початок шахової партії, в якій білі жертвують пішака або легку фігуру. 35. Колективне рішення.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 2. Поширений на сході спиртний напій із рису. 3. Наперед обумовлена пільга, що її надає сильніший учасник гри слабшому. 4. Величезний смерч на суші. 5. Віровідступник. 6. Завіса на все вікно. 11. Спадкове володіння васала, одержане від сеньйора на певних умовах. 12. Пристрій для утримання на місці суден. 15. Фасон верхнього одягу. 16. Богиня ранкової зорі у давньоримській міфології. 18. Соляний розчин високої концентрації. 19. Кондитерський виріб. 20. Коротке повідомлення представника уряду в парламенті. 21. Підземне царство мороку, через яке душі померлих проходять в Аїд. 23. Дочка Ярослава Мудрого, дружина французького короля Генріха І. 24. Вищий судовий і урядовий контролюючий орган стародавніх Афін . 25. Велика жуйна тварина. 28. У Київській Русі — великий боярський або князівський будинок. 29. Рід жіночого туалету з хутра або тканини на ваті для зігрівання рук. 30. Вузол з вільними петлями й кінцями. 31. Страва з дрібно нарізаного м'яса, тушкованого з овочами.

Склав Іван СОБКО.

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД ВІД 2 БЕРЕЗНЯ.

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 7. Валторна. 8. Командор. 9. Атлет. 11. Пелікан. 12. Акведук. 13. Туман. 14. Балкон. 17. Бампер. 19. Лорен. 23. Чинара. 25. Танкер. 27. Козуб. 29. Стрічка. 30. Танок. 31. Домініон. 32. Майоліка.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Мармелад. 2. Волокно. 3. Інфант. 4. Фонтан. 5. Маківка. 6. Портупея. 10. Люмен. 15. Калка. 16. Норма. 17. Булат. 18. Мусон. 20. Диктофон. 21. Фазан. 22. Чернетка. 24. Речення. 26. Агроном. 27. Катіон. 28. Буквар.

Редактор номера Віталій СУДДЯ.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.
Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України».
Зам. 0311050. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Засновник і видавець – Верховна Рада України

Голос України
Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції:
03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos